

Basis op Orde in Breda

Programma 4

Basis op orde

Dienstverlening

34.716
Uitgegeven paspoorten
en identiteitskaarten

2.749.520
Bezoekers
website breda.nl

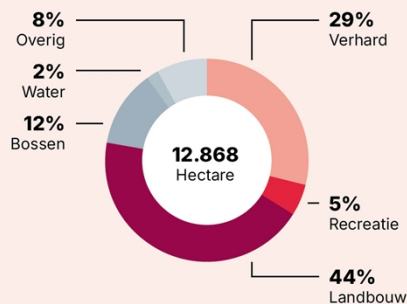

150.219
Telefoongesprekken
Klant Contact Centrum

51.479
BuitenBeter
meldingen

Openbare ruimte

Ongeveer 500
Speelplaatsen
(sport, fitness en spelen)

1.371
Km riolering

Veiligheid en leefomgeving

2.200
Door boa's geregistreerde
toezicht- en handhavingszaken

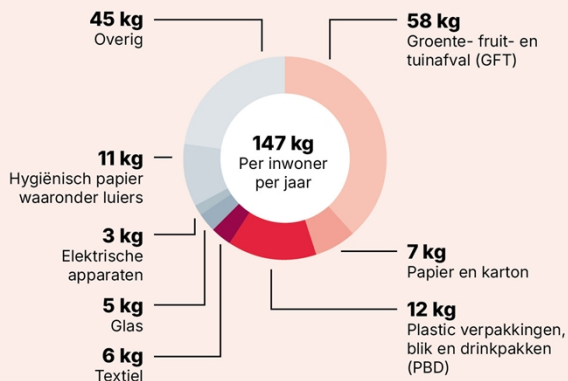
134
Buurtpreventiegroepen

Vastgoedbeheer

450
Gemeentelijke objecten

Fijn huishoudelijk restafval (30% van totaal ingeleverde afval)

Kengetallen 2024 / meest recente realisatiecijfers.
In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.

**GEMEENTE
BRED**

TERUGBLIK OP ONZE AMBITIE

In 2024 werkten we verder aan de veiligheid in de stad en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We pakten veiligheidsvraagstukken vaak informatie- en risicogestuurd aan om vroegtijdig in te kunnen grijpen en onze middelen efficiënt in te zetten. Zo voerden we campagne via Meld Misdaad Anoniem (MMA) om de bewustwording en meldingsbereidheid bij ondermijning op bedrijventerreinen te vergroten. Ook trainden we onze boa's om signalen van ondermijning te herkennen. Het vergunningsproces rondom evenementen werd verder geoptimaliseerd.

Het Klantcontactcentrum verwerkte meer dan 300.000 vragen en meldingen. Steeds meer mensen kiezen voor digitaal contact. Voor het eerst kwam meer dan de helft van de vragen en meldingen digitaal binnen. Onze digitale dienstverlening is het afgelopen jaar verder verbeterd. Daarbij hadden we veel aandacht voor gebruiksgemak, toegankelijkheid en eenvoudig taalgebruik.

We hebben hard gewerkt om de kwaliteit van de openbare ruimte te verhogen. Dat deden we buiten in onze dorpen en wijken, en beleidsmatig door de beleidsactualisatie kapitaalgoederen vast te laten stellen door de gemeenteraad. Het uitvoeringsprogramma Stad in een Park is bijna klaar en de eerste groene straten en pleinen worden aangelegd.

Het verminderen van de hoeveelheid grondstoffen in het restafval blijft een grote uitdaging. Het demonteren van meubilair is een succesvol voorbeeld dat bijdraagt aan circulariteit en minder grof restafval. Zulke activiteiten laten zien dat samenwerking en het opdoen van ervaring leidt tot nieuwe ontwikkelingen.

Het maatschappelijk vastgoed heeft bijgedragen aan onze beleidsdoelstellingen. De panden blijven op niveau en zijn tijdig en doelmatig onderhouden.

Thema Veilig Breda

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

- In 2024 werkten we verder aan de veiligheid in de stad en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We pakten veiligheidsvraagstukken vaak informatie- en risicogestuurd aan om vroegtijdig in te kunnen grijpen en onze middelen efficiënt in te zetten.
- Vanaf oktober 2024 voerden we een campagne via Meld Misdaad Anoniem (MMA) om de bewustwording en meldingsbereidheid bij ondermijning op bedrijventerreinen te vergroten. Hiermee hebben we de weerbaarheid van de stad vergroot.
- De ondermijningsboa's voerden, samen met diverse ketenpartners, ruim 180 controlemomenten uit. Daarbij troffen we 35 strafrechtelijke zaken en 65 bestuursrechtelijke zaken aan, die we oppakten. Daarnaast organiseerden we nog 11 actiedagen tegen illegale prostitutie.
- De boa's trainden in 2024 allemaal in het opleidingscentrum van Taskforce RIEC in Breda. Hier leerden zij signalen van ondermijning te herkennen. Ook leerden ze welke bevoegdheden zij hebben om hiertegen op te treden.
- De boa's handelden 70% van de meldingen binnen 2 dagen af.
- Door activiteiten en het plaatsen van een keet in de wijken kwamen de boa's meer in contact met de bewoners. Hierdoor verkortten zij de lijntjes en verstevigden zij het netwerk.
- We namen een woonfraudecoördinator aan en pakten woonfraude actief aan, samen met onze partners.

- Het team Preventie met Gezag richtte op bijna alle scholen in de Hoge Vucht een veiligheidsoverleg in. Daarin bespraken zij samen met partners uit het veiligheids- en zorgdomein de situatie op de scholen.
- Samen met de cyberambassadeurs en partners brachten wij digitale veiligheid onder de aandacht bij kwetsbare doelgroepen.
- We voltooiden de overgang van de Wabo naar de Omgevingswet. Dit proces verliep soepel en efficiënt, waardoor we 98% van de vergunningen binnen de gestelde termijn getoetst hebben.
- We maakten het vergunningenproces voor evenementen inzichtelijk om dit proces efficiënter te laten verlopen voor de aanvrager én voor onszelf. Hiervoor namen we eind 2024 onder meer twee projectleiders en een procesregisseur evenementen aan.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Werkwijze

We werkten het afgelopen jaar opnieuw via de AAA-aanpak: Analyseren, Anticiperen en Activeren. In 2024 versterkten we onze informatiepositie verder en nam het aantal informatiebeelden toe. De kwaliteit daarvan hebben we verbeterd door breder samen te werken met specialisten, zoals wijkboa's en wijkbeheerders. Verder investeerden we in randvoorwaarden, zoals visualisatie, dataoptimalisatie, informatiebeveiliging en privacy.

In 2024 werkten we hard aan een nieuwe veiligheidsvisie voor Breda. Hierin komen zeven ambities aan de orde:

- Veilig Wonen
- Veilig Werken
- Veilig Opgroeien
- Veilig Uitgaan
- Veilig bij Rampen en crises
- Veiligheid en zorg in balans
- Veilig door het verstoren van criminele verdienmodellen

We werkten de methodieken uit het aflopende programma verder uit en speelden in op de actuele behoeften. We hebben een beweging ingezet naar nog meer flexibiliteit en proactiviteit, maar lopen daarbij aan tegen uitdagingen op het gebied van financiën en capaciteit. De dreiging van maatschappelijke onrust kwam daarbij op verschillende plekken terug. De groeiende polarisatie en verharding in de samenleving kan immers tot excessen leiden.

Veiligheid in Breda organiseren en vasthouden gebeurde altijd in samenwerking. Samen met bewoners, met vitale partners als de politie en het OM, met omliggende gemeenten en met andere grote steden, de regio, de provincie of het Rijk. Ook in 2024 werkten we aan deze samenwerking en aan onze netwerkrelaties. Breda nam daarbij als centrumstad een grotere verantwoordelijkheid dan de omliggende gemeenten.

Ondermijning

Het verstoren van ondermijnende criminaliteit bleef een aandachtspunt. Afgelopen jaar zetten we zowel lokaal als regionaal stevig in op de samenwerking en de kwetsbare branches. We leverden regionaal een bijdrage aan de zogenoemde BIT-dagen en voerden lokaal geplande acties uit met

diverse ketenpartners. De ondermijningsboa's hielden een flink aantal ad-hoc-acties. Daarnaast namen we deel aan acties en casuïstiek in RIEC-verband. Sinds januari 2024 implementeerden we nieuwe beleidsregels voor de Wet Bibob, waardoor de toepassing van de wet breder werd. De gemeente heeft nu beleid voor alle door de wet bepaalde toepassingen voor Bibob.

We maakten de overheid weerbaarder door samen met onze RIEC-partners een preventiestrategie te ontwikkelen: meer kennis over signalen van ondermijning, bewustwording van de risico's van misbruik en reageren op misstanden, zoals bedreiging of intimidatie. Dit onderzoek naar de mogelijkheden en het samen delen van best practices loopt nog door in 2025.

Tot slot deelden we onze kennis en inzichten met onze RIEC-partners en andere partners in de aanpak van ondermijning tijdens periodieke overleggen om onze informatiepositie en slagvaardigheid bij controles te vergroten.

Zorg en veiligheid

We bleven aandacht besteden aan de aanpak van personen met verward gedrag. Het lukte nog niet altijd om passende woonvormen aan te bieden, wat een lopend traject blijft. We pasten de Wet woonoverlast toe met het gewenste resultaat. De wijk-GGD'er is een functie die verder onderzocht moet worden binnen de gemeente en dus nog niet is ingezet. We regelen de crisisaanpak binnen de Wet verplichte ggz steeds beter en deze blijft in ontwikkeling.

We pakten polarisatie en radicalisering in de samenleving aan via actieve interactie, netwerkbijeenkomsten en het aanbieden van trainingen voor professionals. Daarnaast werkten we vanuit regie en in samenwerking met de juiste partners.

Straatintimidatie pakten we aan volgens het bestuursakkoord. Ook voerden we het regionaal actieprogramma tegen mensenhandel uit. Het Zorg- en Veiligheidshuis speelde een belangrijke rol bij de begeleiding van ex-gedetineerden en personen met verward gedrag met een hoog risico, en bij het aanpakken van radicalisering en mensenhandel. De gezamenlijke jaaragenda met de ketens Jeugd en Maatschappelijke Opvang vraagt de komende tijd aandacht. Samen willen we komen tot een integrale aanpak van zorg en veiligheid.

Jeugd

Ook in 2024 is het Bredase 7-stappenmodel voortgezet binnen de aanpak van de jeugdoverlast. We namen bestuurlijke maatregelen, voerden stopgesprekken en deelden waarschuwingen uit.

De focus van Preventie met Gezag heeft het afgelopen jaar gelegen bij de persoonsgerichte aanpak via het Schakelteam en de contacten met de scholen in en om de Hoge Vucht. Binnen het Schakelteam worden signalen en cases besproken met alle relevante partners (en met oog voor de AVG). We bekijken welke partner het meest geschikt is om met de betreffende jongere (en diens gezin) aan de slag te gaan om (verder) afglijden in de criminaliteit te voorkomen. De ontwikkeling van dit Schakelteam heeft geleid tot een groot aantal cases en een uitbreiding van de formatie. Op bijna alle scholen in en rond de Hoge Vucht is een veiligheidsoverleg ingericht. Daarbij overleggen Preventie met Gezag, de scholen, de boa's, de politie en andere partijen (zoals HALT of Open Door) met elkaar over de veiligheidssituatie op de school en over concrete acties (zoals trainingen, voorlichting en het inschakelen van het Schakelteam).

Cyber

In 2024 versterkten wij het project Cyberambassadeurs onder andere door interne opleidingen. We gaven voorlichtingscampagnes aan senioren en jongeren van 8 tot en met 24 jaar. We gingen verder met het Digicafé en begonnen met de ontwikkeling van een VR-interventie om de bewustwording van online criminaliteit te vergroten onder jongeren met een lichte verstandelijke beperking. Ook zijn we gestart met een bredere samenwerking op het gebied van digitaal burgerschap met partners als bibliotheek De Nieuwe Veste, het CJG, Breda, onderwijskoepel INOS en Avans Hogeschool.

Fysieke veiligheid

In 2024 stelde de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant een nieuwe werkwijze vast voor risicobeheersing. Daarmee verzorgen zij de komende jaren de advisering voor de gemeenten.

Deze aanpak is minder regelgericht en meer risicogericht, met oog voor de hedendaagse uitdagingen.

We organiseerden een robuuste crisisorganisatie voor Breda en de Veiligheidsregio. Na de aandacht voor natuurbranden in 2023 lag de focus in 2024 op wateroverlast, bijvoorbeeld door hevige regenbuien.

In 2024 groeide landelijk en regionaal de aandacht voor het vergroten van de weerbaarheid van de bevolking. Door toenemende kwetsbaarheden en geopolitieke spanningen neemt de kans op cyberaanvallen en een langdurige uitval van nutsvoorzieningen toe.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 traden de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) in werking. Het team van vergunningverleners bereidde zich hierop voor via een scholingstraject, de inzet van extra capaciteit en de oprichting van een expertiseteam/belteam. We hebben de overgang naar de Omgevingswet en de Wkb goed afgerond. Het landelijke systeem DSO, waarin de vergunningen moeten worden aangevraagd, vertoonde echter nog veel gebreken en onduidelijkheden. We hebben hiervoor gedaan wat binnen onze mogelijkheden lag.

De landelijke uitvoering van de Wkb verliep moeizaam, wat leidde tot een landelijke discussie over de toekomst van deze wet. Intern richtten we het nieuwe proces goed in en volgden we de uitvoering nauwlettend. Eind 2023 dienden veel mensen nog een aanvraag in, zodat die onder de oude wetgeving zou vallen. Deze aanvragen hebben we in 2024 afgehandeld volgens de legesverordening 2023. Hierdoor werden er in 2024 weinig meldingen ingediend voor plannen die onder de Wkb vielen.

Zichtbare criminaliteit

In 2024 begonnen we met de doorontwikkeling van buurtpreventie om gezamenlijk te komen tot een toekomstbestendige aanpak. Daarnaast bleef de buurtpreventie groeien.

We stonden iedere 6 weken met onze handhavingskeet in alle wijken van Breda. Daarnaast lanceerden we in 2024 de website van handhaving en communiceerden we actief via social media over het werk van de handhavers. Hierbij maakten we ook promotie voor het spreekuur in het politiegebouw en activiteiten voor de jeugd (zoals voetbaltoernooien en 'jachtseizoen' in de wijk). Door deze activiteiten kwamen de boa's meer in contact met de bewoners en konden er makkelijker lijntjes gelegd worden. Daarnaast investeerden de wijkboa's in het netwerk en netwerkpartners.

Veilige openbare ruimte

In 2024 hebben we het convenant Veilig Uitgaan verlengd tot en met 2026. We voerden opnieuw het project Happy Ouders uit en bleven sfeerbeheer inzetten. Begin 2024 evalueerden we het cameratoezicht in de binnenstad, waarna de burgemeester op 23 februari een nieuw aanwijzingsbesluit vaststelde.

Handhaving

In 2024 hebben we onze verbinding met de stad versterkt door te investeren in de keet, door de bereikbaarheid van handhaving via social media en internet te verbeteren en door de wijkboa's vaker te laten deelnemen aan multidisciplinaire overleggen met ketenpartners. Via een speciaal keuzemenu bij het KCC waren de boa's dagelijks van 7.00 tot 23.00 uur telefonisch bereikbaar. Ook in de weekenden waren zij telefonisch bereikbaar en was het zelfs mogelijk om op vrijdag- en zaterdagavond tot 5.30 uur te bellen. Daarnaast rolden wij de hotspotaanpak uit en is er op basis van overlastmeldingen een gezamenlijke aanpak geweest met ketenpartners in het VAST-gebied (park Valkenberg en het centraal station).

Onze ambitie stond onder druk door de krapte op de arbeidsmarkt. Hierdoor waren niet alle wijken permanent bemenst met een wijkboa en duurde het iets langer om meldingen af te handelen. De ambitie was 80% binnen 2 dagen. Dat werd 70% binnen 2 dagen. Samen met de B7-gemeenten, die met hetzelfde probleem kampten, hebben we maatregelen genomen door 25 mensen aan te stellen met een andere achtergrond dan het veiligheidsdomein. Deze mensen, waarvan 6 voor Breda, volgden een opleiding tot volwaardig handhaver bij het ROC Den Bosch.

Voetbal

Aan het eind van seizoen 2023-2024 promoveerde NAC Breda naar de eredivisie en was er een huldigingsfeest. De nacompetitie vroeg wel extra inzet van alle partners. Helaas deden zich ook dit

seizoen ongeregelheden voor, zoals na de derby NAC-Willem II en een illegale corteo voorafgaand aan NAC-PSV. Afgezet tegen het totaal aantal gespeelde wedstrijden waren er relatief weinig ordeproblemen in Breda. De start van het seizoen 2024-2025 bracht nieuwe uitdagingen, zoals het onderhoud van de tribunes, dat deels tijdens de competitie moest worden uitgevoerd.

Experiment gesloten coffeeshopketen

In de eerste helft van 2024 zijn we in Tilburg en Breda gestart met de voorbereidingen op het experiment gesloten coffeeshopketen. In deze fase vindt de verkoop van gereguleerde producten nog naast de gedoogde producten plaats. In een onderzoek naar de voorbereidingen op het experiment wordt positief geoordeeld over deze pilot. Op 17 juni is de voorbereidingsfase ook in de andere experimentgemeenten gestart. Inmiddels is bekend geworden dat het experiment start op 7 april 2025.

RISICO'S

Het landelijke DSO functioneert goed bij het indienen van aanvragen voor omgevingsvergunningen. Hierbij zien we weinig problemen. Dit geldt echter niet voor het invullen van de vergunningencheck, de aanvraag, de melding en de informatieplicht. Hierdoor wordt er veel verkeerd ingediend. Bij aanvragen daalt dit aantal, bij informatieplichten en meldingsplichten niet. Ook komen over de vergunningencheck veel vragen binnen, omdat mensen vaak de melding krijgen: neem contact op met uw gemeente.

INDICATOREN

Programma 4

De jaarrekening 2024 bevat in totaal 113 (beleids)indicatoren, de zogenoemde 'Bredase set'. Deze wordt jaarlijks herijkt. Deze Bredase set is in de tekst verdeeld over de diverse programma's en thema's en is opgebouwd uit 21 landelijk verplichte en 92 Bredase indicatoren. Hiervan bevat dit programma in totaal 32 beleidsindicatoren, waarvan er 6 landelijk verplicht zijn. In deze jaarrekening wordt voor alle indicatoren peildatum januari 2025 gehanteerd of de meest actuele datum als de informatie over 2024 nog niet beschikbaar is.

Indicator: Veiligheid in buurt (auditnr 75)

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer dat Bredanaars geven aan de veiligheid in eigen buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
6,8		6,8	-	

Toelichting: De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden was voor 2024 geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) (auditnr 76)

Omschrijving: Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
6,8	7,1	7,2	6,9 - 7,1	7,4

Toelichting: Het aantal vernielingen is wat toegenomen ten opzichte van 2022 en 2023 en ligt boven het gemiddelde van de G40 (6,8).

Indicator: Geweldd misdrijven (auditnr 77)

Omschrijving: Aantal gewelds- en seksuele misdrijven per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
5,6	6,1	5,7	5,9 - 6,1	5,8

Toelichting: Het aantal geweldd misdrijven is stabiel ten opzichte van 2023 en gedaald ten opzichte van 2022. Wel scoort deze indicator boven het gemiddelde van de G40 (5,1).

Indicator: Diefstallen uit woning (auditnr 78)

Omschrijving: Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
1,6	1,5	1,4	1,5 - 2,0	1,6

Toelichting: Het aantal woninginbraken is licht toegenomen en ligt iets boven het gemiddelde van de G40 (1,3).

Indicator: Winkeldiefstallen (auditnr 79)

Omschrijving: Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
2,8	3,1	2,7	2,9 - 3,1	2,3

Toelichting: Het aantal winkeldiefstallen is gedaald ten opzichte van 2023. Deze indicator scoort lager dan het gemiddelde van de G40 (3,2).

Indicator: Personen met verward gedrag (auditnr 80)

Omschrijving: Aantal incidenten door personen met verward gedrag

Bron: Politie

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
10,8	9,8	10,2	9,5 - 10,5	10,5

Toelichting: Het aantal overlastincidenten is wat gestegen ten opzichte van 2023 en 2022, maar ligt rond het gemiddelde van de G40 (10,2). De streefwaarde is daarmee behaald.

Indicator: Verwijzingen Halt (auditnr 82)

Omschrijving: Aantal Halt-verwijzingen per 1.000 inwoners van 12 - 17 jaar

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-----------------

11	11	9	-	13
----	----	---	---	----

Toelichting: Voor deze indicator was geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Totaal aantal registraties openbare orde Boa's (auditnr 2206)

Omschrijving: Aantal door de Boa's geregistreeerde toezicht- en handhavingszaken, met de categorie openbare orde, waarop een interventie volgde per 1.000 inwoners

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
3,9	8,3	9,4	Toename of stabilisatie ten opzichte van 2022	11,9

Toelichting: Het aantal registraties is zoals verwacht gestegen door de groeiende inzet van de Boa's.

Indicator: Totaal aantal misdrijven (auditnr 2207)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreeerde misdrijven per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
51,9	56,8	59,6	Afname of stabilisatie ten opzichte van 2022	57,8

Toelichting: Het totaal aantal misdrijven is stabiel ten opzichte van 2023 en 2022. De streefwaarde is daarmee behaald. In Breda ligt het totaal aantal misdrijven wel wat hoger dan gemiddeld in de G40 (52,7).

Indicator: Misdrijven ondermijning (auditnr 2210)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreeerde misdrijven ondermijning (handel en productie van drugs, witwassen, mensenhandel, mensensmokkel, afval drugsfab, handel en bezit vuurwapens, vastgoedfraude, vals geld aanmaken en vals geld uitgeven) per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
1	0,9	0,7	-	0,8

Toelichting: Voor deze indicator was geen streefwaarde bepaald. We streven naar een toename van de bewustwording voor deze vorm van criminaliteit.

Indicator: Meldingen huiselijk geweld (auditnr 2211)

Omschrijving: Aantal meldingen van huiselijk geweld dat bij Veilig Thuis binnenkomt

Bron: Veilig Thuis West-Brabant

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
1.606	1.673		-	

Toelichting: Realisatiewaarde 2024 nog niet beschikbaar. Voor deze indicator was geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Misdrijven horizontale fraude en cybercrime (auditnr 2212)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreeerde misdrijven horizontale fraude en cybercrime per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
8	6,2	7,3	6,0 - 6,4	6,9

Toelichting: Het aantal misdrijven is stabiel ten opzichte van 2023 en gestegen ten opzichte van 2022. Het aantal misdrijven ligt in Breda hoger dan gemiddeld in de G40 (6,1). De streefwaarde is daarmee niet behaald.

Indicator: Incidenten jeugdoverlast (auditnr 2213)

Omschrijving: Aantal door de politie geregistreeerde incidenten melding overlast jeugd per 1.000 inwoners

Bron: Politie

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
5,8	4,9	4,8	4,2 - 4,7	5,6

Toelichting: Het aantal overlastincidenten is gestegen ten opzichte van 2023 en 2022. De streefwaarde is daarmee niet behaald. Het aantal incidenten ligt in Breda rond het gemiddelde van de G40 (5,1).

Indicator: Branden (auditnr 2214)

Omschrijving: Aantal branden dat de brandweer heeft geregistreerd

Bron: Brandweer

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
443	539	481	500 - 550	483

Toelichting: Het aantal branden is stabiel ten opzichte van 2023 en gedaald ten opzichte van 2022. De streefwaarde is daarmee behaald.

Thema Dienstverlening

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Onze dienstverlening brengen we stapsgewijs op een hoger niveau. In 2024 hebben we onze digitale dienstverlening uitgebreid. Een groot deel van de communicatie richting onze inwoners is duidelijk en eenvoudig. Zij waarderen ons met een 6,9. Hiermee hebben we de streefwaarde bereikt.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Uitgangspunten voor onze dienstverlening

We hebben uitgangspunten opgesteld voor onze dienstverlening:

- De Bredanaar staat centraal.
- De Bredase dienstverlening is betrouwbaar.
- De Bredase dienstverlening is makkelijk en inclusief.
- De Bredase dienstverlening is eigentijds en toekomstgericht.

Deze uitgangspunten bepalen de inrichting van onze dienstverlening.

Bereikbaarheid

- Het klantcontactcentrum (KCC) nam 83% van de telefoontjes binnen 30 seconden op met een gemiddelde wachttijd van 22 seconden. (Het streefcijfer is 80%.) 97% van de bellers kreeg daadwerkelijk iemand aan de lijn zonder tussentijds op te hangen. (Het streefcijfer is 95%.) Daarmee is onze telefonische bereikbaarheid via 14076 goed op orde.
- E-mails worden door het KCC binnen 2 dagen afgehandeld, maar meestal al dezelfde of de volgende dag.
- Als het KCC een terugbelverzoek of mail doorstuurt naar de vakinhoudelijke afdeling, dan werd 75% daarvan binnen de streeftijd van 2 werkdagen afgehandeld.
- Sinds november 2024 is de dienst Teletolk beschikbaar op de contactpagina van onze website. Daardoor is onze telefonische dienstverlening ook bereikbaar voor doven, slechthorenden en mensen met een spraakbeperking.

Klachten

In 2024 hebben we ons klachtenproces transparanter en nog klantgerichter vormgegeven. De informatie op www.breda.nl/klacht is uitgebreid, er is een brochure beschikbaar en er zijn alternatieven ingericht voor inwoners die moeite hebben met het digitale proces. De klantreis naar de juiste ingang voor een klacht is verder verfijnd. Hiermee voorkomen we dat er een klacht wordt ingediend, terwijl dit bijvoorbeeld een bezwaar of een zienswijze had moeten zijn. Hierdoor voorkomen we vertraging en daarmee mogelijke onvrede. Het aantal klachten daalde van 625 in 2023 naar 588 in 2024.

Bezwaar en beroep

In de begroting 2022 was afgesproken dat er een nieuwe bezwaarschriftenprocedure zou komen. Deze is in september 2024 vastgesteld door de raad. De herijkte procedure is opgenomen in de Verordening behandeling bezwaarschriften 2024. In oktober zijn we gaan werken volgens deze verordening. Met de nieuwe werkwijze willen we beter aansluiten bij de vraag van onze inwoners, waarbij we inzetten op een laagdrempelig en persoonlijk contact met de bezwaarmaker. Bezwaren worden zo veel mogelijk informeel behandeld.

Digitalisering

We hebben onze dienstverlening verder gedigitaliseerd. Daardoor is die 24/7 beschikbaar en voldoen we aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, die vanaf 1 januari 2026 van kracht wordt. Bij alle processen zijn alternatieven beschikbaar voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn.

Procesverbetering

In 2024 hebben we diverse processen binnen de gemeente verbeterd om de kwaliteit van onze dienstverlening te verhogen, efficiënter te werken en de werkdruk te verlagen. Bovendien willen we de kansen benutten die digitalisering biedt voor het automatiseren van werkzaamheden.

Duidelijke en eenvoudige communicatie

Afgelopen jaar hebben we ingezet op duidelijke en inclusieve communicatie. Afdelingen krijgen ondersteuning van gemeentelijke experts bij het herschrijven en verbeteren van teksten. Dit gebeurt vaak samen, waardoor medewerkers leren hoe ze het in de toekomst zelf kunnen doen. Inmiddels zijn veel teksten herschreven. Daarnaast hebben we onze communicatie verbeterd door de begrijpelijkheid van brieven en teksten te toetsen bij onze inwoners.

Reisdocumenten

In de periode 2024-2028 worden veel meer paspoorten en identiteitskaarten aangevraagd. Dat komt doordat reisdocumenten sinds 2014 10 jaar geldig zijn. Die worden nu vervangen. In 2024 hebben we in totaal 34.716 reisdocumenten verstrekt aan onze inwoners. Breda is ook de grootste vestiging in Nederland voor het aanvragen van reisdocumenten voor Nederlanders die in het buitenland wonen. In totaal hebben we aan deze groep 9670 reisdocumenten verstrekt. Door een uitbreiding van de capaciteit en tijdige communicatie hebben we de wachttijden kunnen beperken, ook in de drukke vakantieperiodes.

Registratie Niet-Ingezetenen

Breda heeft een van de grootste RNI-loketten van het land. Hier schrijven mensen zich in die tijdelijk in Nederland verblijven. Dat gaat grotendeels om arbeidsmigranten. In 2024 schreven 25.753 mensen zich in.

Dubbele achternaam

Sinds 2024 is het mogelijk om kinderen de achternamen van beide ouders te geven. In totaal is hier voor 367 kinderen gebruik van gemaakt.

Brabants Migratie- en Informatiepunt

In 2024 is het Brabants Migratie- en Informatiepunt (BMIP) gestart. Dit is een regionale pilot in samenwerking met regiogemeenten. Het BMIP wil arbeidsmigranten informeren en verwijzen naar de juiste plek voor hulp. Het fysieke punt is gevestigd in het stadskantoor van Breda en Roosendaal en is daarnaast regelmatig te vinden op plekken waar arbeidsmigranten wonen of werken. In totaal zijn ruim 2000 mensen geholpen via het BMIP.

Verkiezingen

In 2024 zijn de verkiezingen voor het Europees Parlement georganiseerd. Deze zijn in goede orde verlopen.

RISICO'S

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Indicator: Tevredenheid inwoners (auditnr 83)

Omschrijving: Algemene waardering (rapportcijfer) dat inwoners geven aan de dienstverlening van de gemeente

Bron: Gemeente Breda, Stadsenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
7,1	7	7	6,7 - 7,1	6,9

Indicator: Waardering uitvoering Wet WOZ (auditnr 84)

Omschrijving: Oordeel Waarderingskamer over uitvoering Wet WOZ (woningen en niet woningen samen); uitgedrukt in aantal sterren (maximaal 5)

Bron: WOZ-registratie

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
4	4	4	Tenminste 3 (voldoende)	5

Toelichting: Uit recent onderzoek van de Waarderingskamer blijkt dat de gemeente Breda/Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) gedurende meerdere jaren stabiel het oordeel "goed" heeft voor de WOZ-uitvoering. Daarom is de beoordeling verhoogd van 4 naar 5 sterren.

Indicator: Gegronde bezwaarschriften sociaal domein (auditnr 85)

Omschrijving: % Gegronde bezwaarschriften sociaal domein

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
16,4	15,2	13,25	17	10

Toelichting: De verwachte stijging van het aantal bezwaarschriften in 2024 is uit gebleven. Daarnaast merken we dat de informele aanpak hier positieve invloed op heeft.

Indicator: Tijdige toetsing omgevingsvergunning (auditnr 87)

Omschrijving: % Aangevraagde omgevingsvergunningen dat tijdig wordt getoetst

Bron: SBA

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
98	99	99	95	98

Toelichting: In sommige gevallen moesten aanvragen worden aangepast om aan de regelgeving te voldoen. Omdat aanvragers niet wilden opschorten, overschreden deze aanvragen de termijn. Dit leidde tot een lager percentage verleende vergunningen dan in 2023.

Thema Beheer van de openbare ruimte

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Afvalservice

Om zo veel mogelijk afval en grondstoffen te behouden voor recycling of hergebruik zijn we gestart met het demonteren van meubilair. Ook zijn we gestart met een onderzoek om de hoeveelheid grofvuil verder te verminderen. Bij Vindingrijk hebben we de reststroom nader bekeken. Voor het verminderen van de hoeveelheid grondstoffen in het fijn restafval hebben we diverse communicatie-uitingen ontwikkeld. De hoeveelheid gescheiden ingezamelde grondstoffen moet verder omhoog om de VANG-doelen te kunnen bereiken.

Wegen, groen en riolering

In 2024 hebben we een flinke inhaalslag gemaakt. We hebben de voorbereidingen getroffen voor een gezamenlijk georganiseerde aanpak, al is die buiten nog niet meteen zichtbaar. Met de vaststelling van het bestuursakkoord in 2022 werd duidelijk dat er buiten werk aan de winkel was met het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Afgelopen jaar hebben we met de actualisatie van het beleidskader kapitaalgoederen vastgesteld wat we weten over de onderhoudssituatie van de wegverhardingen, bomen, openbare verlichting, bruggen, tunnels, viaducten en het stedelijk groen in Breda. Samen met de riolering vormen die de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. We hebben vastgesteld wat er nodig is om de komende jaren een stevige basis te leggen en verdere achteruitgang van het onderhoud te voorkomen.

Ook zijn we gestart met het opstellen van een visie op de openbare ruimte in 2040. Dit is een uitwerking van de Omgevingsvisie 2040, die in 2021 is vastgesteld. De Omgevingsvisie 2040 is de basis voor de toekomstige ontwikkeling van de hele fysieke leefomgeving van Breda. We hebben het onderdeel openbare ruimte verder uitgewerkt om gerichtere keuzes te kunnen maken. Vooral ook omdat het 'buiten' van Breda steeds intensiever gebruikt wordt en voor meerdere doelen wordt ingezet. Bijvoorbeeld voor de energietransitie, het tegengaan van de klimaatveranderingen, de verstedelijkingsopgave en de behoefte van bewoners aan een fijne en gezonde leefomgeving.

Met meerdere afdelingen en collega's werken we onvermoeibaar verder aan schone, veilige, aantrekkelijke en bereikbare dorpen en wijken, en groenere straten en pleinen.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Afvalservice

- Om inwoners te informeren over afvalscheiding hebben we onder andere 6 videoserie's, verschillende story's voor social media en een nieuwe flyer ontwikkeld. Daarbij hebben we ons gericht op groente-, fruit- en tuinafval en etensresten (gft+e), plastic verpakkingen, blik en drinkpakken, textiel, papier en karton, en circulariteit. Deze middelen worden gericht ingezet, afhankelijk van de tijd van het jaar en in combinatie met andere communicatie-uitingen, zoals advertenties in Breda Vandaag, mupi's of de afvalwijzer. Denk aan de compostactie in combinatie met gft+e, de decembermaand met meer karton en aandacht voor afvalvermindering rondom de Zero Waste Week in 2024.
- De afvalcoaches hebben statushouders, expats, scholieren en inwoners geïnspireerd met activerende en informerende presentaties. Ook hebben ze zich aangesloten bij diverse markten en het klimaatfestival. Verder zijn ze in gesprek gegaan met inwoners die hun afval niet op de juiste manier scheiden. Zij gingen 39 keer op routes waarbij rode kaarten zijn uitgedeeld aan inwoners die later persoonlijk geïnformeerd werden. Ook zijn ze 10 keer aanwezig geweest op buurtpunten voor vragen. Ze hebben 6 keer voorlichting gegeven aan nieuwkomers, op 10 markten en op meer dan 30 locaties in de stad. Daarnaast hebben ze in 2 projecten enquêtes uitgevoerd. Tot slot hebben ze mensen actief geïnformeerd op ruim 250 locaties in de stad naar aanleiding van meldingen of eigen waarnemingen.
- De afvalboa's hebben zo'n 1200 waarschuwingen en boetes uitgedeeld. De meeste gingen over het aanbieden van huishoudelijk afval (of bestanddelen daarvan) op de onjuiste manier, tijd, dag of plaats.

- Bij Parels Breda zijn 15 workshops gehouden met restmaterialen van Vindingrijk om de deelnemers op een creatieve manier mee te nemen in circulariteit. De workshops werden erg goed bezocht. Per workshop namen gemiddeld 11 mensen deel. Ook hebben 6 circulaire ondernemers hun producten in de winkel kunnen aanbieden.
- Minister Hermans heeft Parels Breda gebruikt als decor voor de digitale aftrap van de Nationale Klimaatweek die online werd gehost op 8 november.
- We zijn gestart met het demonteren van groot meubilair en boxsprings. Dat zorgt voor meer grondstoffen, arbeidsplaatsen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en veel interesse van andere gemeenten en andere partijen, zoals ondernemers, het onderwijs en verwerkers. We hebben tot november 207.000 kilo aan meubilair en boxsprings verwerkt.
- We hebben een uitvoeringsprogramma 2025-2030 opgesteld bij het huidige VANG-beleid. Hiermee willen we komen tot minder huishoudelijk afval en meer grondstoffen uit het restafval halen.
- Per 1 januari 2025 is de ja-ja-sticker ingevoerd.
- We zijn gestopt met het inzamelen van bedrijfsafval op het milieustation. Daarmee hebben we ruimte gecreëerd voor een betere doorstroom van bezoekers en meer circulariteit.
- We zien een stabilisatie van de hoeveelheid fijn en grof restafval. De projecten uit het uitvoeringsprogramma moeten hier in de komende jaren verandering in gaan brengen.

Wegen, groen en riolering

Bij de actualisatie van het beleidskader kapitaalgoederen hebben we de beschikbare data en informatie in beeld gebracht. Daaruit bleek dat die voor meerdere kapitaalgoederen niet op orde is. We moeten een inhaalslag maken met de inspecties. Voor bomen en civieltechnische kunstwerken zijn we hier in 2024 al mee gestart. Op basis daarvan hebben we direct meerdere herstel- en onderhoudswerkzaamheden uitgezet. Voor andere kapitaalgoederen hebben we de inhaalslag in 2024 voorbereid.

We actualiseren alle gemeentelijke (beheer)plannen. In 2024 is dit al gebeurd voor wegverhardingen, civieltechnische kunstwerken en bomen. Voor de riolering en de drie andere kapitaalgoederen voeren we de actualisatie in 2025 uit.

De inhaalslag op het gebied van inspecties is ook onderdeel van een versnellingsopgave. Deze is opgestart in 2024. Op basis van de resultaten van de inspecties worden herstel- en onderhoudswerkzaamheden gecoördineerd geprogrammeerd, voorbereid en uitgevoerd. Dit gebeurt als aanvulling op het reguliere werk. De versnelling zorgt ervoor dat de noodzaak en prioriteit van dit werk breed gedragen worden en dat het werk daadwerkelijk uitgevoerd wordt.

Op verschillende plekken in de dorpen en wijken hebben we werkzaamheden uitgevoerd aan de wegverhardingen. Deze bestonden deels uit het wegwerken van achterstalligheden en deels uit onderhoud op basis van de inspectieresultaten. Ook hebben we gewerkt aan reguliere projecten in combinatie met riolering, bomen, mobiliteit of openbare verlichting. Zo is in 2024 het voormalige Oranjeplein (nu het Marga Mincoplein) vanuit verschillende disciplines aangepakt.

In 2024 werkten we onder meer aan het asfaltonderhoud van de kruising Mastbosstraat-Graaf Engelbertlaan in de Zuidelijke Rondweg. Ook voerden we onderhoud uit aan het asfalt van de IABC, de kruising Dr. Struyckenstraat-Julianalaan, de Tervoortseweg in Bavel en het fietspad bij de Bolderstraat in Teteringen. Verder voerden we reconstructiewerk uit aan de Leeghwaterstraat-Noord. Diverse wegen met klinkers zijn aangepakt, zoals de Lijndonkseweg in Bavel en het Plantsoen in Prinsenbeek. In Teteringen voerden we divers klein onderhoud uit. Tot slot werkten we op een aantal plaatsen aan de wegverharding vanwege boomwortelopdruk. Bijvoorbeeld aan de Overakkerstraat, de Baronielaan en de parkeerplaats aan de Ruitersboslaan.

In de Haagse Beemden en in Prinsenbeek hebben we oude straatlantaarns vervangen door ledverlichting. De voorbereidingen voor de inhaalslag met de inspecties zijn opgestart. Daarbij kijken we onder andere hoe we kunnen samenwerken met marktpartijen om het werk uit te voeren. Projecten met bijzondere verlichting zijn uitgevoerd op de Vlaszak, het Oosteinde en bij de Nieuwe Mark. De verlichting van het Valkenberg is omgebouwd naar slimme, regelbare ledarmaturen. Door het toegenomen aantal meldingen van de afgelopen jaren en de hogere prijzen zijn de kosten voor het onderhoud gestegen.

Uit de inspecties is gebleken dat meerdere civieltechnische kunstwerken aan onderhoud of vervanging toe zijn. We hebben ons afgelopen jaar voorbereid op de uitvoering van deze projecten in 2025 en 2026. Het gaat bijvoorbeeld om het viaduct aan de Ruitersboslaan, de Prinsenkade en de vervanging van meerdere houten bruggen in de Haagse Beemden. Ook hebben we voorbereidingen getroffen voor de vervanging van de damwandconstructie in de Krouwelaarhaven, die begin 2025 in uitvoering gaat.

In 2024 hebben we extra inspecties uitgevoerd aan de bomen en hebben we een inhaalslag gemaakt met de snoeiwerkzaamheden. Dat leidde tot overschrijdingen van het budget, omdat de benodigde middelen nog niet beschikbaar waren. Dat is met de actualisatie van het beleidskader vanaf 2025 geregeld. De kosten zijn echter in balans gebracht door lagere kosten voor de bestrijding van de eikenprocessierups.

Meerdere bomen zijn omgewaaid door harde wind en stormen. Op verschillende plekken in de dorpen en wijken zijn bomen vervangen, zijn nieuwe bomen aangeplant of hebben we gewerkt aan boombehoud. Een voorbeeld hiervan is de Overakkerstraat. In de Buijs Ballotstraat en de Ruitersboslaan zijn extra bomen en struiken aangeplant. Dat heeft een link met het klimaat. We zijn gestart met de aanplant van het Levensbos, waar ook inwoners een eigen boom kunnen planten.

Meerdere plantvakken zijn vervangen en we hebben op meerdere plekken een combinatie gemaakt met bomen, klimaat, mobiliteit en riolering. Zo is bijvoorbeeld het Zandbergplein aangepakt in samenwerking met de buurt. Daarbij is meer groen aangelegd en is ruimte gemaakt voor boombehoud. In Linie-Zuid hebben we gewerkt in de Snelliusstraat. Ook is de kluifrotonde aan de Graaf Engelbertlaan aangepakt en is ruimte voor groen gemaakt. Een van de speciale projecten is De Nieuwe Mark fase 1.2 en 1.3. Daarbij is ruimte voor groen gemaakt op en in de kades. Samen met bewoners zijn ook weer meerdere nieuwe wijkdeals afgesloten.

Op verschillende plekken is gewerkt aan groene straten en pleinen. Zo is bij winkelcentrum De Burcht de toegang aan de Zwijsbergenstraat vergroend waardoor het voorplein van het winkelcentrum aantrekkelijker is geworden voor ontmoeting. Daarnaast hebben we op de Middellaan een impuls gegeven aan de leefbaarheid door een groenere inrichting met aandacht voor ontmoetingsmogelijkheden. We hebben een bijdrage geleverd aan de speeltuin aan de Liniewal die door de bewoners zelf is opgeknapt. Het Oranjeplein en de Bisschopshoeve zijn vergroend en het bewonersinitiatief voor de Laagbos is gerealiseerd. De parkeerplaats aan de Lovensdijkstraat is opnieuw ingericht en wacht alleen nog op de beplanting, die begin 2025 wordt aangebracht. Samen met bewoners is het Zandbergplein aangepakt, waarbij ruimte is gevonden voor spelen, ontmoeten en parkeren. Het Brabantpark is aangepakt, waarbij nieuwe speeltoestellen zijn geplaatst, een oude brug is vervangen, nieuwe bruggen zijn aangelegd en meer ruimte is gemaakt voor de Molenleij.

Een uitdaging die we elk jaar terugzien, zijn calamiteiten door drugsdumping. Deze hebben afgelopen jaar opnieuw voor hoge kosten gezorgd.

In combinatie met de riolering en het klimaat zijn enkele pleintjes in Linie-Zuid vergroend. De Oude Terheijdenseweg is in combinatie met een rioleringsproject extra groen gemaakt.

In 2024 is de officiële aanvraag ingediend voor het verkrijgen van de status National Park City (Stad in een Park). De beoordelingscommissie heeft een beoordelingsbezoek gebracht. Naar verwachting vindt de uitreiking plaats in 2025. Daarnaast wordt er op diverse plekken gewerkt aan de vergroening en verblauwing van Breda. Denk aan de wijkdeals, het NK Tegelwippen, het doortrekken van de Nieuwe Mark en de ontwikkeling van de oostflank.

De riolering is gereinigd en geïnspecteerd. Op veel plekken zijn in 2024 sinkholes gerepareerd. Ook hebben we gewerkt aan reguliere onderhouds- en vervangingsprojecten. Enkele voorbeelden

zijn: de rioolverbetering Craenlaer fase 2 en 3 in Ulvenhout, de Oude Terheijdenseweg, de Teteringsdijk-West, de kruising Allerheiligenweg-Marialaan en de Middenweg in Prinsenbeek. Uit een enquête blijkt dat dit een positief effect heeft op de bewustwording. De subsidieregelingen voor groene schoolpleinen en een duurzame omgang met regenwater zijn nagenoeg volledig ingezet en ook het NK Tegelwippen heeft opnieuw een goede score opgeleverd. We behaalden weliswaar geen podiumplek, maar wipten wel 50.000 tegels méér dan vorig jaar.

Samen met waterschap Brabantse Delta voeren we baggerwerkzaamheden uit in de Hoge Vucht en de Kroeten. Op diverse plekken in het buitengebied zijn duikers vervangen. Desondanks is afgelopen jaar niet het hele budget uitgegeven. Dit heeft te maken met het doorschuiven van baggerwerkzaamheden.

RISICO'S

- Uit de actualisatie van het beleidskader kapitaalgoederen is een opgave zichtbaar geworden voor inspecties en onderhoud. We hebben afgesproken wanneer de inspectiedata en -informatie op orde is. De huidige situatie geeft een hogere kans op onveilige situaties, de uitval van onderdelen en ongemak door afsluitingen of werkzaamheden die zonder veel voorbereiding of communicatie uitgevoerd moeten worden.
- De druk op het beheer en onderhoud neemt ook toe door klimaatverandering, het steeds intensiever gebruik van de openbare ruimte en beperkte personele capaciteit in de markt.
- Invasieve exoten drukten ook in 2024 zwaar op ons werk en budget.
- De komende jaren hebben veel standbeelden en andere (kunst)objecten in de openbare ruimte onderhoud nodig.
- De toenemende kosten voor calamiteiten zijn een uitdaging. Denk aan het saneren van oliesporen, het afvoeren van lachgascilinders en het opruimen van drugsdumpingen.
- De ontwikkelingen op de afvalmarkt zijn niet altijd voorspelbaar. We kunnen te maken krijgen met strengere kwaliteitseisen aan de ingezamelde grondstoffen, hogere verwerkingskosten, een lagere opbrengst voor afvalstromen, slechter scheidings- of aanbiedgedrag van onze inwoners en veranderende wet- en regelgeving. Het gevolg is onzekerheid over de kosten voor de verwerking en inzameling van het huishoudelijk afval. Ook kan de verwerking van restafval duurder worden, bijvoorbeeld door een belasting per ton verbrand afval en een CO₂-heffing.

INDICATOREN

Indicator: Tevredenheid openbare ruimte (auditnr 89)

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat tevreden is over de bruikbaarheid van de openbare ruimte

Bron: Gemeente Breda, Stadsenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
75	71	65	70 - 80	65

Indicator: Schoon, heel en veilig (auditnr 90)

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat de openbare ruimte als schoon, heel en veilig ervaart

Bron: Gemeente Breda, Stadsenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
90	89	89	84 - 90	89

Indicator: Beleving ophalen op afroep (auditnr 91)

Omschrijving: Rapportcijfer over het ophalen door de gemeente van afval op afroep

Bron: Gemeente Breda, Stadsenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
7,9	7,3	8	8	8

Indicator: Beleving inzameling restafval (auditnr 92)

Omschrijving: Rapportcijfer over de inzameling via minicontainers/ zelf wegbrengen van afval

Bron: Gemeente Breda, Stadsenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
7,8	7,8	7,6	7,8	7,7

Indicator: Restafval (auditnr 93)

Omschrijving: Maximaal aantal kilo restafval per inwoner per jaar

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
156	148	147,2	minder dan 127 kg fijn restafval	146,7

Toelichting: Hoeveelheid fijn restafval is gelijk gebleven, stabilisatie in de afgelopen 3 jaar.

Om de streefwaarde te bereiken zijn we afhankelijk van het gedrag van onze inwoners om afval meer en beter te scheiden en minder afval te creëren.

Indicator: Openbaar groen (auditnr 94)

Omschrijving: Percentage bomen dat aan de veiligheidsnormen voldoet

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
95	95		95	

Toelichting: Met de actualisatie van het beleidskader kapitaalgoederen (2024) is vastgesteld dat er een inhaalslag op de onderhoudsinspecties voor bomen noodzakelijk is. Daarmee is ook duidelijk geworden dat de huidige stand van zaken met het onderhoud niet op orde is

Indicator: Aantal bomen (auditnr 95)

Omschrijving: Aantal bomen

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
109.656	109.442	109.700	110.000	110.000

Toelichting: Waarbij aangemerkt wordt dat met de inhaalslag op de onderhoudsinspecties van de bomen ook het aantal nog eens nagezocht wordt.

Indicator: Onderhoud wegen (auditnr 96)

Omschrijving: Percentage van de wegen dat geen ernstige schade vertoont

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
	84	85	90	82

Toelichting: 82% van de wegen heeft geen ernstige schade.

Indicator: Wateroverlast (auditnr 97)

Omschrijving: Aantal keer dat waterlast voorkomt in Breda door zware hoosbuien.

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
1	1	1	1	1

Toelichting: Het aantal maal dat wateroverlast is voorgekomen: 1

Thema Beheer van het gemeentelijk vastgoed

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

Ons maatschappelijk vastgoed moet blijven passen bij de groei en ontwikkeling van de stad en de dorpen. Daarom zorgen we ervoor dat deze gebouwen goed beheerd worden en meebewegen met de ontwikkelingen, zodat ze ons beleid ondersteunen. In 2024 hebben we via een aanbesteding een partner gekozen die ons gaat helpen bij het opstellen van Integrale Huisvestingsplannen (IHP's). De komende jaren ontwikkelen we die per deelthema (Cultuur, Sport en Wijk- en dorpsvoorzieningen), inclusief een investeringsagenda. Hierin nemen we ook verduurzaming mee. Zo kunnen we strategisch sturen per pand, per deelthema en voor onze hele vastgoedportefeuille.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

We hebben een nieuwe nota Vastgoed opgesteld, die de Visie op Vastgoed uit 2016 gaat vervangen. Hierin beschrijven we hoe we ons vastgoed beheren. Dit document moet nog formeel vastgesteld worden. We hebben daarnaast gewerkt aan de Bredaase referentienormen. Met de beleidsthema's Cultuur en Sport zijn we begonnen om integrale huisvestingsplannen te ontwikkelen. De MFA Bavel bevindt zich inmiddels in de projectfase: het eerste ontwerp is gepresenteerd.

Onderhoud

We onderhouden panden op gemiddeld conditieniveau 3 (NEN 2767). Vanwege de prijsstijgingen van arbeid en materiaal hebben we de dotatie aan de onderhoudsvoorziening verhoogd. We gaan door met het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed en treffen maatregelen om energie te besparen. We onderhouden relaties met onze huurders/gebruikers zodat we opgaven gezamenlijk kunnen aanpakken en actuele zaken tijdig worden opgepakt.

Sportaccommodaties

- De gemeentelijke sportaccommodaties worden onderdeel van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Sport. Om de IHP's te maken, zijn we onderzoeken gestart naar de behoefte aan en de spreiding van de sportaccommodaties in Breda. Ook stellen we een visie op voor de sportboulevard. Hiermee zorgen we voor een goede spreiding van volwaardige beweeg- en sportfaciliteiten over de stad. Zo zijn sport en bewegen altijd dichtbij, voor georganiseerde én ongeorganiseerde sporters.

- Voor de ambitie voor een nieuwe sporthal in Princenhage loopt een haalbaarheidsonderzoek.
- We zijn gestart met een verkenning om de tarievennota te actualiseren.

De Kragt

We hebben in 2024 verder gewerkt aan de invulling van de Kragt en krijgen de atletiekhal steeds beter gevuld. We zorgen voor een exploitatie die bijdraagt aan de samenwerking tussen de talentprogramma's, sportonderwijs en breedtesport. Dagelijks zie je er Curiostudenten, (jonge) talenten, topsporters, breedtesporters en jongeren uit de wijk en de bredere omgeving in en rondom het gebouw. Voor de exploitatie werken we pragmatisch samen met maatschappelijke organisaties en inwoners uit de Hoge Vucht. We betrekken de buurt actief bij onze activiteiten.

RISICO'S

- Onze gebouwen zijn verouderd. Als we niets doen, is de onderhoudsvoorziening over 5 jaar niet meer kostendekkend. In de IHP's maken we daarom afwegingen over vervangende nieuwbouw, renovatie en functionele aanpassingen. Dit draagt bij aan een kostendekkende onderhoudsvoorziening.
- De stijgende kosten voor energie vormen nog steeds een risico voor de aanbesteding van het nieuwe contract in 2026.

INDICATOREN

Indicator: Tevredenheid binnensport (auditnr 33)

Omschrijving: Tevredenheid door gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties over de binnensportaccommodaties

Bron: Gemeente Breda, Stadsenquête

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
7,9	8	7,8	7,5 - 8,0	

Toelichting: Niet gemeten in 2024

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties velden (auditnr 321)

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties buitenvelden

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
	80	80	80	80

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties: onderwijs (auditnr 322)

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties: onderwijsgebruik binnen

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
	52	58	60	60

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties: verenigingen (auditnr 323)

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties: verenigingsgebruik binnen

Bron: Gemeente Breda

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
	72	72	75	75

Indicator: Verduurzaming gemeentelijke gebouwen (auditnr 2405)

Omschrijving: CO2 uitstoot per Bruto Vloer Oppervlak (BVO) van de kernportefeuille

Bron: Meetgegevens slimme meters

Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streefwaarde 2024	Realisatie 2024
		24	35 kg CO2 per m2/ BVO kernportefeuille	29,47

Toelichting: De streefwaarde voor 2024 is behaald. Omdat er bij de vaststelling nog weinig historische data beschikbaar was, werd deze aanvankelijk ruim ingeschat. Inmiddels hebben we een volledig jaar aan data om op terug te kijken. Toch blijven er blinde vlekken, aa

Thema Open overheid

WAT HEBBEN WE BEREIKT?

In 2024 hebben we weer stappen gezet in de verbinding tussen inwoners en overheid. Transparantie en open(bare) verantwoording zijn daarbij onmisbaar. Die dragen bij aan meer vertrouwen in onze politiek en de overheid. De gemeenteraad heeft in 2024 diverse activiteiten ondernomen om helder te communiceren en de politiek dichterbij onze inwoners te brengen. De Rekenkamer is weer voltallig en actief, de Ombudscommissie waakt over een onafhankelijke klachtafhandeling en in lijn met de Wet open overheid (Woo) zijn we gestart met het actief openbaar maken van informatiestromen vanuit de gemeente. Allemaal onderdelen die bijdragen aan een open overheid die te vertrouwen is. Daarvoor is een onafhankelijke en vrije positie onmisbaar. In 2024 vierden we dat we 80 jaar geleden bevrijd zijn door onze Poolse helden. We mogen immers nooit vergeten hoe waardevol vrede, vrijheid en veiligheid zijn.

WAT HEBBEN WE ERVOOR GEDAAN?

Gemeenteraad

De gemeenteraad vergaderde in 2024 37 keer, bestaande uit 25 hamerraden (61 besluiten) en 12 debatraden (43 besluiten). Daarbij zijn 173 moties ingediend (waarvan 65,3% werd aangenomen) en 36 amendementen (waarvan 38,9% werd aangenomen). Daarnaast zijn er 147 beeldvormende en 43 oordeelsvormende sessies gehouden. In totaal hebben 52 mensen ingesproken, is er 1 burgersessie geweest en is 2 keer gebruikgemaakt van de marktkraam. De raad heeft 23 werkbezoeken in de stad afgelegd. 8 (burger)raadsleden zijn in 2024 (van rechtswege) gestopt.

De acties in de ontwikkelaanpak Herstel Vertrouwen sluiten naadloos aan bij de bestaande en nieuwe activiteiten van de gemeenteraad. Dit zijn enkele concrete acties:

- de informatievoorziening op de website, via Notubiz, de dagmail en de digitale maandelijkse nieuwsbrief
- de ondertiteling van raadsvergaderingen in het archief en kijkers proactief informeren
- het wekelijks communiceren van diverse sessies via de livestream, met de mogelijkheid tot terugkijken
- het creëren van een informatievoorziening en binding via sociale media, bijvoorbeeld met de serie #participerenkunjeleren en het voorstellen van raadsleden
- kennisoverdracht via onder meer Gast van de Raad, Democracy, Politiek Actief (weer in 2025) en rondleidingen in het stadhuis
- samenwerking tussen raadsleden en leerlingen binnen het 5-vwo-project van de werkgroep Jeugd en Politiek.
- burgersessies en inspraakmomenten, zoals Welkom Breda en de grootschalige inspraakmiddag 'Hart voor Breda' voor de kadernota, die een succes was qua inwonerbetrokkenheid, signaalfunctie en concrete resultaten
- dienstverlening, zoals het maandelijkse Ombudsinloopspreekuur in de Stadskamer en de nog altijd zeer persoonlijke en snelle contactmogelijkheden van de griffie

Rekenkamer

Sinds juni 2024 is het bestuur van de Rekenkamer weer voltallig na de benoeming van een nieuwe voorzitter en twee leden. In november is de nieuwe secretaris-onderzoeker aangetreden. De rekenkamer heeft sindsdien voortvarend gewerkt aan haar taken en heeft voor het eerst een quickscan van de begroting gepubliceerd. Daarnaast heeft de rekenkamer in het najaar gesprekken gevoerd met de raadsfracties. Bovendien is eerder onderzoek ontsloten door de website te actualiseren.

Ombudscommissie

In een eigen jaarverslag legt de Ombudscommissie verantwoording af over de zaken die zij in 2024 behandeld heeft.

Uitvoering van de Wet open overheid (Woo)

In 2024 hebben we de Wet open overheid (Woo) verder uitgevoerd. Zo moeten er gefaseerd 11 informatiecategorieën openbaar gemaakt worden. De eerste fase is op 1 november ingegaan. Informatie is te vinden via de landelijke voorzieningen www.wetten.nl en www.officielebekendmakingen.nl en via onze eigen website.

Om informatie openbaar te kunnen maken is goed informatiebeheer nodig. Bij de verbetering daarvan volgen we de fasering vanuit de Woo. In 2024 zijn we gestart met de verbetering van het informatiebeheer van de 2 categorieën uit de tweede fase (convenanten en Woo-verzoeken). Deze moeten vanaf medio 2025 actief openbaar gemaakt worden.

We zijn in 2024 gestart met het ontwikkelen van webvoorzieningen voor informatiecategorieën die nog geen webvoorziening hadden. De prioriteit ligt hierbij op convenanten en Woo-verzoeken.

De bestaande en toekomstige openbare informatie staat verspreid over verschillende weblocaties. Wij willen deze informatie voor alle Bredanaars toegankelijker maken. Daarvoor hebben we in oktober het platform <https://open.breda.nl> gelanceerd. Daar zijn alle categorieën van openbare informatie opgenomen waarbij bezoekers direct naar de juiste weblocatie worden verwezen.

80 jaar vrijheid

De gemeente Breda heeft Stichting Freedom You Pass On en Stichting Maczek Memorial Breda voor € 30.000 een opdracht verstrekt om diverse activiteiten te organiseren in het kader van 80 jaar vrijheid.

Stichting Freedom You Pass On heeft op 29 oktober in het Maczek Memorial Breda een cultureel en educatief programma georganiseerd. 'About Freedom' richtte zich op alle inwoners van Breda en de dorpen met specifieke aandacht voor vrijheid, de toekomst, jongeren en onderwijs. Deze editie was specifiek gericht op jongeren op de basisschool, op de middelbare school en in het mbo. Er is een programma opgesteld vanuit 15 korte films over vrijheid uit 9 landen, de Kitchentable-series (www.aboutfreedom.nl).

Stichting Maczek Memorial Breda heeft op en rond 29 oktober een cultureel en educatief programma opgesteld voor alle inwoners van Breda en de dorpen met specifieke aandacht voor vrijheid, de toekomst, jongeren en onderwijs. Dat bestond onder meer uit de vlaggenparade 'Walk of Fame', een tijdelijke expositie en bevrijdingswandelingen.

RISICO'S

Voor dit thema zijn geen specifieke risico's.

INDICATOREN

Voor dit thema zijn geen indicatoren van toepassing.

DE KOSTEN VAN DIT PROGRAMMA

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Primaire begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Afwijking 2024
Lasten				
Veilig Breda	38.692	43.526	42.446	1.079
Dienstverlening	13.528	15.008	13.697	1.312
Beheer van de openbare ruimte	97.979	100.023	101.851	-1.827
Beheer van het gemeentelijk vastgoed	27.522	27.283	34.587	-7.305
Open overheid	5.349	5.545	6.690	-1.146

Exploitatie	Primaire begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Jaarrekening 2024	Afwijking 2024
Reserve Kapitaalgoederen	0	0	0	0
Exploitatiereserve programma 4	255	255	255	0
Investeringsreserve programma 4	103	2.119	2.118	1
Totaal Lasten	183.426	193.758	201.644	-7.886
Baten				
Veilig Breda	14.710	17.761	16.582	1.179
Dienstverlening	6.821	7.991	7.278	713
Beheer van de openbare ruimte	67.497	69.844	71.155	-1.311
Beheer van het gemeentelijk vastgoed	11.433	10.763	19.493	-8.730
Open overheid	0	0	16	-16
Algemene reserve programma 4	0	27	11	15
Exploitatiereserve programma 4	225	930	673	257
Investeringsreserve programma 4	318	1.841	1.712	129
Totaal Baten	101.005	109.157	116.921	-7.764
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	82.421	84.601	84.723	-122

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

De afwijking ten opzichte van de begroting is € -0,2 miljoen. Hieronder geven we per thema een nadere toelichting.

Thema Veilig Breda (resultaat: € -0,1 miljoen)

Het resultaat van het thema Veilig Breda is € -0,1 miljoen. Om een mogelijke onrechtmatigheid van € 0,8 miljoen te voorkomen, heeft de raad in december besloten om een beroep te doen op het meerjarenperspectief. De mogelijke onrechtmatigheid werd veroorzaakt door hogere personeelslasten en externe kosten, vooral voor beveiliging (vooral voor carnaval).

- **Veiligheid openbare ruimte (resultaat: € -1,1 miljoen)**
 - We kregen meer opbrengsten vanuit de naheffing voor parkeren doordat we één gebied voor betaald parkeren hebben toegevoegd en doordat we een bestaand gebied hebben uitgebreid. Daarnaast zijn de camera's geüpdatet waardoor er meer bruikbare foto's worden verwerkt. Door het hogere aantal aanslagen stijgen ook de bijbehorende kosten. Ook is er een extra last vanwege de opname van buitenlandse vorderingen, waarvan wordt verwacht dat deze oninbaar zijn. Hiervoor heeft een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren plaatsgevonden. Per saldo een positief resultaat van € 0,3 miljoen.
 - De kosten voor de boa's waren hoger (€ 0,3 miljoen) door opleidingskosten, wervingskosten voor trainees, sleepkosten en kosten voor portofoons. Voor die laatste is vanaf 2025 een oplossing gevonden door de aanschaf van een lockerkast.
 - Er waren hogere kosten voor evenementen (€ 0,5 miljoen) doordat er meer personele capaciteit nodig was vanwege complexe procedures bij de

vergunningverlening en het toezicht. Daarnaast bleven de legesopbrengsten achter.

- De jaarlijkse inkomsten uit ligplaatsen voor boten kunnen niet worden gehaald, omdat de uitbreiding van het aantal ligplaatsen niet mogelijk is (knelpunt: € -0,1 miljoen). Daarnaast zijn er minder havengelden en leges geïnd (€ -0,1 miljoen).
- Op Drank en Horeca is een nadeel ontstaan van € 0,2 miljoen doordat er meer personele inzet nodig was vanwege plannen om het exploitatievergunningengebied uit te breiden.
- Daarnaast hebben we € 0,2 miljoen meer uitgegeven aan algemene kosten door de overbezetting van personeel en dotaties aan de personeelsvoorziening voor voormalige medewerkers.
- **Zorg en veiligheid (resultaat: € 0,1 miljoen)**
We behaalden een voordeel op de bijdragen aan het Veiligheidshuis en andere externe partijen, waaronder de buurtbemiddeling.
- **Ondermijning (resultaat: € 0,2 miljoen)**
We kregen eind vorig jaar onverwacht enkele subsidies via het RIEC. Deze waren onder andere bedoeld voor de inhuurkosten van een BIT-coördinator en het opstellen van een privacyprotocol voor ondermijning.
- **Fysieke veiligheid (resultaat: € 0,3 miljoen)**
 - Voor de gemeenschappelijke regelingen (OMWB en VRMWB) was een lagere bijdrage nodig (€ 0,7 miljoen).
 - Tegenover de hogere leges vanuit de Omgevingswet staan een nadeel door inhuur voor de Omgevingswet en een dotering aan de voorziening voor dubieuze debiteuren. Per saldo een nadeel van ruim € 0,4 miljoen.
- **Veilig Breda algemeen (resultaat: € 0,3 miljoen)**
De precario-opbrengsten stegen, onder andere door een toename van het aantal werkterreinen. Daarnaast verminderde de inzet voor de aanpak van criminaliteit en overlast in de aandachtswijken. Doordat de benodigde capaciteit ontbrak, konden een aantal plannen niet uitgevoerd worden. Deze staan gepland voor 2025.

Thema Dienstverlening (resultaat: € 0,6 miljoen)

- **Administratie en basisregistratie (resultaat: € 0,2 miljoen)**
Het team RDI had in 2024 lagere loonkosten door het niet invullen van vacatures in combinatie met lagere inhuurkosten dan voorzien.
- **Publieksservice (resultaat: € 0,4 miljoen)**
Er ontstond een voordeel door een lagere personele inzet bij Publiekszaken en hogere opbrengsten voor de registratie van niet-ingezetenen (RNI) door een hoger aantal inschrijvingen dan verwacht.

Thema Beheer van de openbare ruimte (resultaat: € -0,6 miljoen)

- **Groen (resultaat: € 0)**
 - Extra kosten vanuit het wagenpark hebben tot een nadeel van € -0,3 miljoen geleid.
 - De organisatie van de weekmarkten is overgebracht naar Stichting Weekmarkten. De energielasten van deze stichting drukten in 2024 nog op de gemeente Breda, waardoor een tekort is ontstaan van bijna € -0,1 miljoen. We

hebben voorbereidingen getroffen om de energielasten in 2025 wel te gaan doorbelasten.

- De uitwerking van het vastgestelde document Bouwstenen varen in Breda loopt vertraging op door onderzoeken en de uitwerking van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Hierdoor is een voordeel van € 0,3 miljoen ontstaan.
- Door het uitvoeren van inspecties en de bijbehorende maatregelen is ongeveer € 0,4 miljoen extra ingezet op boomonderhoud. We hebben de middelen die niet nodig waren voor de bestrijding van de eikenprocessierups hiervoor ingezet. Daarnaast hebben we een gedeelte van de boomvervanging betaald uit het investeringskrediet Bomen. Daardoor zijn we binnen het budget gebleven.

- **Wegen (resultaat: € -0,3 miljoen)**

- De openbare verlichting heeft te kampen met hogere kosten voor het dagelijks beheer en onderhoud (ruim € -0,6 miljoen). Dit wordt veroorzaakt door veroudering, hogere energielasten en hogere materiaal- en materieelkosten (€ -0,6 miljoen). De vele regen en de hoge grondwaterstand hebben effect op het functioneren van de stroomtoevoer van de openbare verlichting.
- Door toenemende calamiteiten en de afwikkeling hiervan, is een tekort ontstaan van € -0,3 miljoen. Onder calamiteiten vallen het opruimen van drugsdumpingen, oliesporen, kadavers en lachgasflessen, saneringen, stormschades en asbestcalamiteiten. Grote dumpingen, waarbij er sprake is van bodemvervuiling, zijn extreem duur. We zien de afgelopen jaren meer dumpingen dan voorheen.
- De reiniging laat een overschrijding zien van € -0,1 miljoen, vooral door extra kosten vanuit het wagenpark. We hebben een groter tekort voorkomen door middelen in te zetten vanuit de vergoeding door de verpakkingindustrie. Ook hebben we een budgettaakstelling gehanteerd. Daardoor behaalden we een iets lagere kwaliteit, maar ontstond er geen groot tekort. De mindere kwaliteit is vooral te merken bij het onkruid op de verharding.
- Ook op de verharding was er een extra doorbelasting vanuit het wagenpark van € -0,3 miljoen. Daarnaast is er sprake van lagere kapitaallasten en lagere kosten voor klein onderhoud. Per saldo resteert een nadeel van € -0,2 miljoen.
- Gladheidsbestrijding laat een overschrijding zien van € -0,1 miljoen. Door de kwakkelende winter moest er vaak gestrooid worden. Vanuit het wagenpark zijn ook extra kosten gemaakt.
- Een lagere opbrengst vanuit de staangelden van kermissen leidt tot een resultaat van € -0,1 miljoen. Daarnaast hebben we hogere kosten gemaakt voor veiligheid en sfeerbeheer, en hebben we nog onvoldoende budget voor personeel.

Tegenover deze nadelen staan een aantal voordelen die het tekort op het product Wegen compenseren:

- Op kabels en leidingen ontstaat een resultaat van € 0,4 miljoen door de werkzaamheden die gefactureerd worden aan derden.
- De reclameopbrengsten laten een voordeel zien van € 0,1 miljoen.
- Van de middelen voor de inspecties van civieltechnische kunstwerken resteert € 0,1 miljoen doordat deze middelen niet binnen de aanbestedingsregels en de beschikbare tijd konden worden besteed.
- Daarnaast zien we enkele voordelen binnen de kosten voor de bedrijfsvoering van in totaal € 0,4 miljoen door het niet invullen van

vacatures, een lagere interne doorbelasting en een voordeel op het verhuurdepot.

- **Riolering (resultaat: € 0)**

- Het resultaat op het product Riolering wordt verrekend met de egalisatievoorziening. Voor de jaarrekening 2024 betekent dit een onttrekking die € 0,4 miljoen lager is dan begroot.
- Op het vlak van reiniging en inspectie hielden we geld over door capaciteitsproblemen bij de aannemer. Ook de begrote kapitaallasten zijn niet helemaal gehaald.
- Een aanzienlijk deel van de exploitatiekosten wordt besteed aan het oplossen van rioolverstoppingen en kolken zuigen. Meerdere ploegen werken in de stad aan het weghalen van boomwortels uit huisaansluitingen, het vernieuwen van straatkolken en het repareren van rioolleidingen om de weg te herstellen. Door de vele regen waren er veel meldingen en was het wegwerken daarvan door het hoge grondwater lastiger. Hier hebben we meer voor uitgegeven dan begroot.

- **Afvalservice (resultaat: € -0,3 miljoen)**

- Een nadeel op bedrijfsmatig afval komt voort uit een hoger ziekteverzuim en een hogere doorbelasting vanuit het wagenpark. In totaal: € 0,3 miljoen.
- Een nadeel op huishoudelijk afval wordt veroorzaakt door een hoger ziekteverzuim (€ 0,4 miljoen), een hogere doorbelasting vanuit het wagenpark (€ 1,1 miljoen) en een onvoorziene dotatie aan de voorziening voor dubieuze debiteuren (€ 0,3 miljoen). Voordelen werden (incidenteel) behaald op afvalstromen zoals papier en restafval, voor € 1 miljoen. Dit zorgt voor een onttrekking uit de voorziening van € 0,7 miljoen. Daarmee is de stand van de voorziening € 0,1 miljoen geworden.

Thema Beheer van het gemeentelijk vastgoed (resultaat: € 1,2 miljoen)

Het resultaat is als volgt opgebouwd:

- De verkoop van Stadskantoor gebouw C zorgt voor een eenmalige netto verkoopopbrengst van € 1,3 miljoen. Daarmee is in 2024 de ombuiging uit het bestuursakkoord voor de verkoop van vastgoed behaald (€ 0,2 miljoen).
- De vaststelling van de regeling Specifieke uitkering stimulering sport 2022 is ontvangen. We hebben een aanvullende nabetaling van € 0,5 miljoen verleend. Daarnaast hebben we meer btw gecompenseerd dan begroot (€ 0,1 miljoen).
- We hebben extra onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan diverse vastgoedobjecten. Dit heeft geleid tot extra uitgaven (€ -0,7 miljoen).
- Om ziekte en vacatures in het reguliere personeelsbestand op te lossen, hebben we voor diverse functies medewerkers ingehuurd. Dit leidde tot extra personele lasten (€ 0,7 miljoen).
- Daartegenover staan een aantal positieve resultaten: verhuuropbrengsten vanuit de binnensportaccommodaties (€ 0,2 miljoen), de vrijval van kapitaallasten (€ 0,2 miljoen), lagere energielasten (€ 0,6 miljoen) en een aanbestedingsresultaat (€ 0,2 miljoen).
- Aan de voorziening voor dubieuze debiteuren is € 0,2 miljoen gedoteerd.

Thema Open overheid (resultaat: € -1,2 miljoen)

- **Rekenkamer (resultaat: € 0,2 miljoen)**

In 2024 is een volledig nieuwe rekenkamer geïnstalleerd. Daardoor zijn er ook fors minder onderzoekskosten gemaakt.

- **College en ondersteuning college (resultaat: € -1,5 miljoen)**

Het resultaat van € -1,5 miljoen is vooral het gevolg van een extra dotatie aan de pensioenvorming (AppA-voorziening) voor (ex-)wethouders. Deze extra dotatie van € 1,2 miljoen is een niet-beïnvloedbare last en wordt veroorzaakt door een lagere rentestand ten opzichte van eind 2023 (€ 0,7 miljoen) en een hogere onttrekking voor pensioen en wachtgeld (€ 0,5 miljoen, hiervoor is de begroting in 2025 verhoogd met € 0,4 miljoen). Daarnaast was € 0,1 miljoen nodig doordat de wettelijke vaststelling van de vergoedingen hoger was dan voorzien en door € 0,2 miljoen extra uitgaven vanuit het representatiebudget.

- **Raad, commissies en griffie (resultaat: € 0,1 miljoen)**

We hebben minder uitgegeven aan commissievergoeding, advertentiekosten en personele lasten dan begroot.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbare investerings	Verwachte uitgaven 2024	Werkelijke uitgaven 2024	Onder/ overuitnutting uitgaven 2024	Vrijval 2024	Nog beschikbaar eind 2024
Basis op orde in Breda						
Openbare ruimte: herinrichtingen	876	876	60	816	12	804
Openbare ruimte: wegen	240	181	71	110		169
Openbare ruimte: klimaatadaptatie	405	404	141	263		264
Openbare ruimte: openbare verlichting	3.265	3.265	2.367	898		898
Openbare ruimte: nautisch beheer	128	20	1	19	23	104
Landschapsverbetering Singelstructuur	760	580	47	533		713
Pleinenplan	5	0	0	0	5	0
Wegverharding	2.065	2.065	886	1.179		1.179
Bomen	1.960	900	1.017	-117		942
Beleidsdoelen droogte, hitte, wateroverlast, waterrecreatie	1.401	358	0	358		1.401
Park Haagse Beemden	445	105	304	-199		141
Openbare ruimte en pleinenaanpak	1.000	500	350	150		650
Groene pleinen en parken 2.0	374	401	177	224		197
Bovenwijkse watermaatregelen nieuwbouw	190	50	0	50		190
Stad in het park	496	246	0	246		496
Levensbos	486	100	124	-24		362
Vastgoedbeheer	6.722	3.994	1.841	2.153		4.881
Herhuisvesting uitvoeringslocaties	290	290	264	26		26
Talentencentrum	623	623	274	349	64	285
MFA Bavel	2.671	2.380	1.892	488		779
Sportaccommodaties	675	400	100	300		575
Sporthal de Doelen	400	100	48	52		352
Willemsbrug	439	439	22	417		417
Specifieke kunstwerken	182	282	34	248		148
Afvalservice	1.340	1.340	151	1.189	253	936
Riolering	20.135	17.445	14.101	3.344		6.034
Investerings veiligheid	227	225	227	-2		0
Totaal	47.800	37.569	24.501	13.068	357	22.942

Openbare ruimte: herinrichtingen en Groene Pleinen en Parken 2.0

Verschillende projecten zijn vertraagd door participatie en werkdruk binnen de organisatie. Er schuift € 1 miljoen door naar 2025.

Openbare ruimte - wegen: Mgr. Nolensplein

Het project Mgr. Nolensplein loopt door in 2025.

Klimaatadaptatie

We voeren klimaatadaptieve projecten altijd uit als werk-met-werk-projecten. Zo worden hittemaatregelen altijd gecombineerd met projecten voor droogteaanpak, wateroverlast en reguliere onderhoudsprojecten in de stad. Een deel van het werk schuift door naar 2025 vanwege de WMWM-planning en vertraging door bezwaren en de vergunningverlening.

Verduurzaming openbare verlichting

De vervanging van lichtmasten en armaturen door ledverlichting is in 2024 iets achtergebleven door een wisseling van projectmanager. We schuiven € 0,9 miljoen door naar 2025.

Nautisch beheer

Vanwege de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is onderzoek gedaan naar de (on)mogelijkheden voor waterrecreatie. De werkzaamheden wachten op de uitkomsten hiervan en schuiven door naar 2025 (€ 0,1 miljoen). Een klein restantkrediet van ligplaatsen valt vrij.

Wegverharding

Bij de actualisatie kapitaalgoederen is een splitsing aangebracht tussen groot onderhoud en vervanging. Hierdoor heeft een gedeeltelijke verschuiving plaatsgevonden van de voorziening naar de investeringen. Voor 2024 was hiervoor € 2 miljoen begroot. Door vertraging in de uitvoering loopt € 1,2 miljoen hiervan door in 2025.

Bomen

Voor bomen is een extra krediet beschikbaar gesteld om de achterstand in te lopen. We hebben in 2024 weer volop bomen geplant. Door deze versnelling hebben we meer uitgegeven dan begroot. Er is nog € 0,9 miljoen beschikbaar, die meegaat naar 2025.

Beleidsdoelen droogte, hitte en wateroverlast

De uitgaven waren gepland, maar zijn afhankelijk van het lopende KRW-onderzoek. In afwachting daarvan schuiven deze investeringen door naar de komende jaren.

Park Haagse Beemden

De investering in het Park Kesteren (Haagse Beemden) is in 2024 voorspoedig verlopen. De verwachting was dat we enkel de speelplek konden aanleggen, maar we hebben ook al voorbereidingskosten en uitvoeringskosten gemaakt voor het vervolg van het project. We ronden het project af in 2025.

Openbare ruimte en pleinenaanpak

Deze post betreft alle projecten rondom Groene Straten en Pleinen. Door vertragingen in de voorbereiding en de gevolgen van werk-met-werk en participatie schuift een deel door naar 2025.

Bovenwijkse watermaatregelen nieuwbouw

Het budget is voor aanvullende activiteiten vanuit bovenwijkse voorzieningen. De inzet is bedoeld voor een nieuw toiletgebouw aan de Prinsenkade. De eerste beleidsmatige stappen hebben geleid tot enkele aandachtspunten. Die moeten worden opgelost voordat we een ontwerp kunnen opstellen.

Stad in een Park

In 2024 hebben we gewerkt aan het uitvoeringsplan en beleidsmatige activiteiten vanwege National Park City. De uitvoering van dit plan vindt plaats in 2025 en 2026.

Levensbos

In 2024 hebben we gezorgd voor de aanleg van de basisinrichting, de wandelpaden, de poel en het uitzichtpunt. De lanceringscampagne is geweest en de eerste bomen zijn feestelijk geplant. Met de aftrap staan we aan het begin van een volwaardig levensbos in wording.

Vastgoedbeheer

Deze post is een optelling van meerdere soorten investeringen die in bepaalde gevallen ook verband houden met elkaar:

Brand- en dakveiligheid

De afgelopen jaren zijn er brandscans uitgevoerd om het brandveiligheidsniveau van gebouwen in kaart te brengen. De maatregelen die hieruit voortkwamen zijn uitgevoerd en in 2024 afgerond. Momenteel lopen enkel nog diverse onderhoudstermijnen en de administratieve afhandeling van het project.

Er zijn risico-inventarisaties opgesteld voor de veiligheid op onze daken. Waar nodig zijn veiligheidsvoorzieningen aangebracht. We hebben hier ook zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij

andere projecten, zoals de uitvoering van maatregelen voor verduurzaming. De laatste werkzaamheden zijn in 2024 afgerond.

Voor enkele gebouwen zijn de kosten lager uitgevallen dan begroot. Ook hebben we in enkele panden alternatieve maatregelen uitgevoerd waarmee we kosten konden besparen (€ 0,1 miljoen).

Toegankelijkheid

Openbaar toegankelijke gebouwen in eigendom van de gemeente Breda moeten toegankelijk zijn voor elke inwoner. In 2024 hebben we opdracht geven om de toegankelijkheid van 54 gebouwen te onderzoeken. We zijn gestart met de quick wins en de maatregelen die onze verantwoordelijkheid zijn als eigenaar. Die worden naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 afgerond.

Daarnaast zijn we gestart met de aanleg en aanpassing van 24 parkeerplaatsen voor mensen met een functiebeperking. Die zijn naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 klaar.

Functionele aanpassingen

In 2024 zijn we gestart met diverse functionele aanpassingen bij de Mezz en bij het buurthuis aan de Mgr. De Vetstraat. Die zijn in 2025 klaar (€ 0,1 miljoen).

Verduurzaming

In 2024 hebben we het verduurzamingskrediet gebruikt voor de vervanging van de warmtepomp in het stadskantoor en voor de verduurzaming van het buurthuis aan de Mgr. De Vetstraat. Beide projecten zijn inmiddels afgerond. De administratieve afhandeling vindt in 2025 plaats. Ook zijn we begonnen met het verzwaren van de stroomaansluiting aan de Slingerweg om hier in de toekomst elektrische afvalwagens te kunnen opladen. De aanbesteding voor het vervangen van de verlichting van het stadskantoor door ledverlichting heeft vertraging opgelopen. Daardoor wordt dit project pas in 2025 uitgevoerd. Daarnaast zijn voor meerdere panden onderzoeken opgestart naar toekomstige verduurzamingsmaatregelen.

Oplegnokken NAC

Uit een gebouwininspectie in 2022 is gebleken dat er schade is aan de oplegnokken bij de hoekgebouwen van het Rat Verlegh Stadion. Tijdens de voorbereidingen voor het herstel (medio 2023) is gebleken dat het gaat om fouten in het constructieontwerp en tijdens de bouw. Alleen onderhoud zou onvoldoende om deze schade op te lossen. Met deze investering voldoen we weer aan de eisen die onder andere door de KNVB worden gesteld aan een voetbalstadion. De uitvoering is gestart in september 2024 en inmiddels zijn 2 van de 8 onderdoorgangen hersteld. De overige oplegnokken worden voor oktober 2025 afgerond (€ 1,2 miljoen).

Herhuisvesting uitvoeringslocaties

In 2024 is het aanvullend onderzoek naar de huisvesting van de buitendiensten uitgevoerd en nagenoeg afgerond. Het onderzoek heeft meer tijd gekost en daardoor schuift de besteding van het budget ook op in de tijd.

Talentencentrum

Eerdere versoeringen door prijsstijgingen zijn binnen de scope van de businesscase teruggedraaid en worden alsnog uitgevoerd. Denk aan de installatie van zonnepanelen. Dit gebeurde na afstemming met de belanghebbenden. De opdracht is verleend en wordt in 2025 uitgevoerd.

MFA Bavel

In 2024 is het voorlopig ontwerp voor de MFA Bavel gemaakt. Dat is door in- en externe belanghebbenden getoetst. Alle verzamelde reacties worden in 2025 meegenomen in het definitieve ontwerp. In 2024 is de aankoop van de Weideveld afgerond. Daarbij ontstond een beperkte vertraging, waardoor de besteding van het budget ook opschuift in de tijd.

Sportaccomodaties

De functionele aanpassing aan het honkbalveld is uitgevoerd. Het project Ontsluiting sportpark Roosberg Bavel heeft echter vertraging opgelopen. Hier wordt pas in 2025 mee gestart (€ 0,3 miljoen).

Sporthal De Doelen

In 2024 is een concept-ambitiedocument getoetst op een aantal aspecten die van belang zijn voor

de haalbaarheid en een besluit over het opstarten van de planfase. Hierbij is ook de inbreng meegenomen van stakeholders, zoals de betrokken sportverenigingen.

Willemsbrug

De werkvoorbereiding is opgestart in 2024. De uitvoering vindt plaats in 2025.

Specifieke kunstwerken

De werkzaamheden aan de kunstwerken zijn in voorbereiding. De uitvoering start in 2025.

Afvalservice

De 2G-support zou eind 2024 vervallen, maar is 1 jaar uitgesteld. Dit geeft ruimte om de vervanging van 2G- door 5G-support in 2025 uit te voeren. Ook waren er minder vervangingen van containers dan verwacht.

Riolering

In 2024 is € 14 miljoen gerealiseerd. In december is een aanvullend krediet gevoteerd, waarvan nog circa € 6 miljoen beschikbaar is voor de aanloop in 2025 tot de vaststelling van het nieuwe gemeentelijk plan Stedelijk Water.

Veiligheid

We hebben kleine, acute investeringen gedaan op het gebied veiligheid, waaronder beveiligingscamera's.

RESERVES

Bedragen x €1.000

Reserves	Stand 1-1-2024	Bedrag mutaties 2024	Stand 31-12-2024
Reserve Kapitaalgoederen	0	0	0
Algemene reserve programma 4	113	-100	13
Exploitatiereserve programma 4	2.235	-1.471	764
Investeringsreserve programma 4	6.130	406	6.536
Totaal	8.477	-1.165	7.313

Algemene reserve

Uit de algemene reserve is € 0,01 miljoen onttrokken voor het energiepakket.

Exploitatiereserve

De mutaties in de exploitatiereserve betreffen uitgaven voor diverse posten vanuit voorgaande budgetoverhevelingen en correcties tussen de programma's. Er was een onttrekking uit de exploitatiereserve begroot van € 0,7 miljoen. De werkelijke onttrekking was € 0,4 miljoen. Het overige wordt voorgesteld door te schuiven naar 2025 en verder.

Investeringsreserve

De onttrekking betreft kapitaallasten van de kredieten die door de investeringsreserve gedekt worden. Voor 2024 begrootten we per saldo een dotatie van € 0,3 miljoen. De werkelijke dotatie bedroeg € 0,4 miljoen. De eindstand per 31 december 2024 is daardoor € 6,5 miljoen.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Stand 1-1-2024	Bedrag mutaties 2024	Stand 31-12-2024
Voorziening wet AppA	7.006	634	7.640
Onderhoud Vastgoedbeheer	22.209	357	22.565
Voorziening openbare ruimte onderhoud	5.057	-1.637	3.420
Achterstallig onderhoud verhardingen	6.163	-1.082	5.082
Voorziening van derden verkregen middelen (44.2)	0	5	5
Voorziening afvalservice	839	-746	93
Voorziening riolering	4.150	-1.793	2.357
Totaal	45.424	-4.262	41.162

Voorziening Wet AppA

Deze voorziening bevat pensioenreserveringen en wachtgelden van voormalige politieke ambtsdragers (wethouders). De AppA-voorziening wordt jaarlijks aangepast op basis van extern opgestelde berekeningen. In 2024 is € 1,2 miljoen extra gedoteerd door een lagere rentestand ten opzichte van eind 2023 (€ 0,7 miljoen) en een hogere onttrekking voor pensioen en wachtgeld (€ 0,5 miljoen).

Onderhoud Vastgoedbeheer

Met deze voorziening egaliseren we de meerjarige kosten voor planmatig onderhoud van de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Hieronder vallen onder andere gebouwen op het gebied van sport, welzijn en cultuur, brede scholen en het centrale busstation, maar ook alle gebouwen die de gemeente voor haar bedrijfsvoering nodig heeft. Daarnaast is in de voorziening de vervanging opgenomen van de binnensportinventaris en het civiele en cultuurtechnische onderhoud voor de buitensport.

De basis voor deze voorziening is het zogenoemde meerjarenonderhoudsplan (mjop). Een mjop geeft inzicht in de technische toestand van het vastgoed en geeft een prognose van de verwachte werkzaamheden en kosten. De mjop's zijn gebaseerd op een gemiddeld onderhoudsniveau van 3 op een schaal van 1 tot 6. De onderhoudsplannen worden jaarlijks geactualiseerd en accommodaties worden minstens iedere 5 jaar opnieuw geïnspecteerd. Op basis van de huidige berekening is de voorziening dekkend tot en met 2029.

In 2024 is conform de begroting € 5,5 miljoen gedoteerd aan de voorziening. Op basis van de mjop's is voor 2024 een jaarplan vastgesteld. Uit een analyse daarvan is gebleken dat er € 1,6 miljoen minder is besteed dan gepland. Daarmee ligt de behaalde uitnutting voor 2024 in lijn met 2023. Van die € 1,6 miljoen is al wel € 1,2 miljoen aan onderhoudsopdrachten uitgezet, maar de uitvoering daarvan kon niet meer (volledig) in 2024 plaatsvinden. Slechts 6% (€ 0,4 miljoen) van het jaarplan bestond uit posten die zijn doorgeschoven naar een volgend jaar of die nog niet gestart konden worden vanwege de Omgevingswet.

Voorziening openbare ruimte onderhoud

Deze voorziening omvat het groot onderhoud aan de verharding, civieltechnische kunstwerken en waterwegen. De basis hiervoor ligt vast in beleidskaders en beheerplannen die periodiek geactualiseerd worden. In totaal was de onttrekking begroot op € 6,5 miljoen. De werkelijke stand per 1 januari 2024 was circa € 4,3 miljoen hoger dan begroot door een overloop uit 2023. De geplande realisatie is gedurende 2024 geactualiseerd naar € 6,3 miljoen. Hierbij is ook een deel van het budget voor verharding naar de investeringen overgebracht omdat het om vervangingen ging (€ 2,1 miljoen). In totaal hebben we € 5,7 miljoen gerealiseerd. Een deel van het werk schuift door naar 2025.

Achterstallig onderhoud verhardingen

Bij de jaarrekening 2021 doteerden we € 3,2 miljoen om de achterstalligheid in 2 jaar te kunnen oplossen. Na een inspectie in 2023 bleek dat er aanvullende achterstalligheid was ontstaan,

waarvoor bij de jaarrekening € 5,8 miljoen gedoteerd is aan deze voorziening. In 2024 is € 1,1 miljoen besteed aan achterstalligheid. De resterende € 5,1 miljoen in de voorziening staat geprogrammeerd tot 2027.

Voorziening Afvalservice

De voorziening Afvalservice is bedoeld om de lasten en baten te egaliseren voor het huishoudelijke deel van de kosten voor afvalinzameling en verwerking. In 2024 was een onttrekking verwacht van € 0,2 miljoen. Uiteindelijk is er € 0,7 miljoen onttrokken, waardoor de voorziening eind 2024 € 0,1 miljoen is.

Voorziening riolering

- De voorziening riolering is bedoeld voor de egalisatie van de tarieven voor de rioolheffing en het opvangen van financiële tegenvallers. De tarieven voor de rioolheffing voor 2024 zijn op basis van het Bestuursakkoord 2022-2026 met 2% gestegen ten opzichte van 2023. In 2023 was deze heffing met 17,5% gedaald ten opzichte van 2022.
- In 2024 was een onttrekking uit de voorziening begroot van € 2,2 miljoen. Dat komt doordat de rioolheffing niet meer dekkend is voor de kosten. Het jaarresultaat gaf met deze onttrekking erbij een positief saldo van € 0,4 miljoen. Dit bedrag is gedoteerd aan de voorziening, waardoor per saldo een onttrekking van € 1,8 miljoen is gedaan.
- Op het gebied van reiniging en inspectie hielden we geld over door capaciteitsproblemen bij de aannemer. Ook de begrote kapitaallasten zijn niet volledig gehaald.
- Een aanzienlijk deel van de exploitatiekosten wordt besteed aan het oplossen van rioolverstoppingen en kolken zuigen. Meerdere ploegen werken in de stad aan het weghalen van boomwortels uit huisaansluitingen, het vernieuwen van straatkolken en het repareren van rioolleidingen om de weg te herstellen. Door de vele regen waren er veel meldingen en het wegwerken daarvan is met hoog grondwater lastiger. Hier hebben we meer voor uitgegeven dan begroot.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Veiligheid programma 2019-2023	Kaderstellend	2019
Nota herijking harddrugsbeleid	Kaderstellend	2018
Nota herijking softdrugsbeleid	Kaderstellend	2017
Uitwerkingskader Vergunningverlening, toezicht en handhaving Breda	Kaderstellend	2020

Visie openbare ruimte Breda 2020	Kaderstellend	2009
Actualisatie beleid kapitaalgoederen	Kaderstellend	2024
Omgevingsvisie Breda 2040	Kaderstellend	2021
Beleidsregels locatiekeuze centrale verzamelplaatsen voor het aanbieden van inzamelmiddelen van huishoudelijk afval	Kaderstellend	2017
Actualisatie beleidskader kapitaalgoederen openbare ruimte (2018)	Kaderstellend	2018
Het Stedelijk waterplan 2019-2023	Kaderstellend	2019
Afvalstoffenverordening	Kaderstellend	2016
Aanwijzingsbesluit ondergrondse containers voor huishoudelijk restafval	Kaderstellend	2017
Duurzaamheidsvisie Breda 2030	Kaderstellend	2016
Bredase uitwerking Van Afval Naar Grondstof	Kaderstellend	2016
Nadere regels afvalstoffen Breda 2016	Kaderstellend	2016
Bredaas Waterkompas 2016	Kaderstellend	2016
Visie op vastgoed	Kaderstellend	2017
Nota Sportaccommodaties en financiën	Kaderstellend	2016
Nota Bewegingsruimte	Kaderstellend	2015

Team Breda: Visie op sport & bewegen 2017 - 2030	Kaderstellend	2017
Robuuste aanpak verduurzaming van de Bredase Vastgoedportefeuille	Kaderstellend	2016
Bestuursakkoord 2022 - 2026 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit'	Kaderstellend	2022

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen

Basis op Orde	Thema Beheer van de openbare ruimte
Verantwoordelijk bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	n.v.t.
Belang Breda in verbonden partij in %:	39,84%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Deze gemeenschappelijke regeling omvat de blijvende nazorgverplichtingen van 10 deelnemende gemeenten voor de stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen. De GR is voor 81% eigenaar van de stortplaats Zevenbergen, Attero is eigenaar van de andere 19%. De GR is geen eigenaar van de stortplaats Bavel-Dorst. Voorheen vond het onderhoud aan de stortplaats Zevenbergen volledig plaats door Attero, de huidige exploitant. Zij namen ook alle kosten voor hun rekening. Sinds november 2022 draagt de GR financieel bij aan de nazorg, naar rato van de nog te benutten restcapaciteit. De werkzaamheden van de GR omvatten verder alle activiteiten die een eigenaar hoort uit te voeren.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Medio 2019 hebben we een convenant met de provincie ondertekend, waarmee we de overdracht van de stortplaats Zevenbergen met 10 jaar hebben uitgesteld. Binnen deze periode blijft de rekenrente 5,06%. Het doel is om alternatieven te onderzoeken: hoe gaan we om met de stortplaats, hoe besparen we kosten en welke mogelijke inkomsten zijn er?

Voor de stortplaats Bavel-Dorst is het materiaalonderzoek naar de kwaliteit van de bovenafdichting afgerond. De levensduur van deze afdichting kan worden opgehoogd van 50 jaar naar 100 jaar. Sweco gaat de komende periode berekenen wat het nieuwe doelvermogen moet zijn. Hierdoor kan de gemeentelijke bijdrage mogelijk verlaagd worden.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

De provincie heeft begin 2024 de rekenrente formeel vastgesteld op 3,45% naar aanleiding van de ALM-studie in 2023. De provincie heeft wel een signaal afgegeven dat er mogelijk een heffingsaanslag wordt opgelegd naar aanleiding van de gewijzigde rekenrente. Dit is meegenomen in het risicoprofiel van Breda.

Lopende risico's:

- een herziening van het juridisch kader (Leemtewet)

GR Omgevingsdienst Midden- en West Brabant

Basis op Orde	Thema Veilig Breda
Website Omgevingsdienst Midden- en West Brabant:	OMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Peter Bakker
Belang Breda in verbonden partij in %:	6,3%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) werkt vanuit omgevingsrecht aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Dit gebeurt in opdracht van de Provincie Noord-Brabant en de 25 gemeenten in Midden- en West-Brabant en in samenwerking met (keten)partners.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Het jaarrekeningresultaat 2024 laat een positief resultaat zien van € 2.461.000 (begroot 2024 na wijziging € 1.250.000). Het positieve resultaat wordt voornamelijk gerealiseerd door een hogere declarabiliteit dan begroot en dat de besteding van kosten achter blijft bij de begroting. De lagere kosten worden voornamelijk veroorzaakt door uitstel van landelijk verzorgde opleidingen, lagere huisvestingskosten en de vertraging van een aanbestedingstraject voor GIS/GEO.

Het positief jaarresultaat wordt verdeeld over de deelnemers, voor Breda is dat € 96K wat we terugkrijgen.

Doordat de Omgevingswet in 2024 van kracht is geworden en geïmplementeerd moest worden heeft dit voor de medewerkers extra inzet gevergd. Verder is door interne training en opleiding gezorgd voor nieuw, goed opgeleid personeel.

De afgelopen periode heeft tevens in het teken gestaan van het ontwikkelen van mogelijke verdere scenario's (bouwstenen) vanwege de verwachte teruglopende uitkeringen vanuit het gemeentefonds van de deelnemers. Deze 'bouwstenen' zijn begin 2025 in het Ambtelijke Overleg en Algemeen Bestuur besproken.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Inhuur versus vast personeel. Er is op de arbeidsmarkt een tekort aan (goed opgeleid) personeel. Daarnaast zorgt het opleiden van trainees en net afgestudeerden door OMWB-personeel voor een lager aantal declarabele uren.
- Transitie mens en systeem. De organisatie maakt een transitie door, waardoor individuele medewerkers mogelijk niet (meer) aan de eisen voldoen.
- Bovenmatig verzuim. Er is een dalende trend zichtbaar, maar het is moeilijk in te schatten hoe het verzuimpercentage zich ontwikkelt.

- Invoering Omgevingswet (van kracht 1 januari 2024). De implementatie van de Omgevingswet heeft impact op de manier van werken, de cultuur, de juridische basis en het technisch instrumentarium. Hierdoor ontstaan mogelijk hogere kosten.
- Cybercriminaliteit.
- Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA) / Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR).

GR Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Basis op Orde	Thema Veilig Breda
Website Veiligheidsregio:	VRMWB
Verantwoordelijk bestuurder:	Paul Depla
Bestuurlijk vervanger:	Boaz Adank
Belang Breda in verbonden partij in %:	16,38%
Soort verbonden partij:	Gemeenschappelijke regeling

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) is een van onze grootste verbonden partijen. Deze wettelijk verplichte GR is opgericht in 2010 bij het regionaliseren van de brandweezorg- en crisistaken. De VRMWB heeft vooral de taak om de gemeentelijke brandweerdiensten goed uit te voeren. Zij functioneert daarbij ook als een netwerkorganisatie.

In onze veiligheidsregio werken 24 gemeenten, de brandweer, de politie, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en het Openbaar Ministerie samen aan veiligheid. Daarnaast zijn er vaste samenwerkingspartners, zoals de waterschappen, de GGD, de Omgevingsdienst en Defensie. De veiligheidsregio onderhoudt ook een breed netwerk van andere belanghebbende partners, zoals nutsbedrijven en vervoerspartijen.

De veiligheidsregio is een robuuste en gerespecteerde hulporganisatie. Met haar brandweerteams, crisisteams en centralisten op de meldkamer biedt zij 24/7 ondersteuning. De crisisorganisatie van de GHOR komt in actie wanneer een ramp of crisis de balans tussen zorgvraag en -aanbod bedreigt of verstoort. Het motto van de veiligheidsregio is: samen maken we de regio veiliger.

De VRMWB werkt nauw samen met hulpverleners, bestuurders, ondernemers en inwoners om een veilige en veerkrachtige samenleving te waarborgen. Dit gebeurt door risico's voorspelbaar en beheersbaar te houden, de samenleving voor te bereiden, de juiste middelen in te zetten en te zorgen voor herstel. De veiligheidsregio draagt bij aan een veilige leefomgeving en stimuleert de redzaamheid in de samenleving. Ze voert haar veiligheidstaken uit tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten en werkt informatiegestuurd, duurzaam en wendbaar. De veiligheidsregio is 24/7 beschikbaar voor zowel inwoners als bedrijven.

In 2024 kwam de VRMWB in actie bij 6859 incidenten, waaronder 2782 brandincidenten, zoals natuurbranden en branden in gebouwen, 1039 incidenten bij dienstverlening, zoals liftopsluitingen en incidenten met dieren, en 1136 incidenten op het gebied van het leefmilieu, zoals de uitval van nutsvoorzieningen en stankoverlast. De VRMWB heeft ook succesvol meerdere grotere incidenten aangepakt, waaronder 5 GRIP-incidenten (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure). Bij complexere incidenten wordt er opgeschaald naar een hoger GRIP-niveau, waarbij de VRMWB de basisorganisatie biedt om waar nodig flexibel op en af te schalen.

In lijn met de beleidsbegroting 2024 heeft de VRMWB geen nieuw beleid geïntroduceerd. Zij werkt aan de hand van 3 pijlers:

- het bevorderen van redzaamheid in de samenleving
- het bijdragen aan een veilige leefomgeving
- het leveren van een hulpvaardige en slagvaardige inzet

Het fundament onder deze pijlers is de duurzame en wendbare organisatie.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

De Veiligheidsregio werkt met een meerjarenbeleidsplan, dat in 2023 is vastgesteld voor de periode 2023-2027. Het plan is gebaseerd op het regionale risicoprofiel voor Midden- en West-Brabant en de uitkomsten van de bestuurlijke taakdiscussies in 2021 en 2022. Dit beleidsplan zorgt voor continuïteit in de hulp- en dienstverleningstaken en waarborgt dat de VRMWB flexibel en wendbaar blijft om met veranderingen om te gaan.

De veiligheidsregio wordt geconfronteerd met nieuwe veiligheidsvraagstukken door de geopolitieke spanningen, klimaatverandering en de energietransitie. Daarbij zorgt de veranderende bevolkingssamenstelling ook voor nieuwe uitdagingen op het gebied van zelfredzaamheid. Ook de risico's op het gebied van informatieveiligheid hebben impact op de organisatie. In 2024 besloot het bestuur zijn koers aan te scherpen om de samenleving en de hulpverlenende organisaties weerbaarder te maken, gelet op de stapelende risico's. Dit gebeurde binnen het bestaande beleid en zonder extra middelen.

Met het oog op toekomstige financiële uitdagingen startte de veiligheidsregio in 2024 met 2 inhoudelijke onderzoeken: het dekkingsplan van de brandweer en de taakuitvoering van risicobeheersing. Daarin wordt gekeken naar mogelijke structurele bezuinigingen. Dit onderzoek raakt de basis van de dienst- en hulpverlening van de VRMWB en vindt daarom extra zorgvuldig plaats. In de loop van 2025 worden de 1e uitkomsten besproken in het bestuur van de veiligheidsregio.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- Financieel risico: mogelijk dalen de bijdragen vanuit het Rijk en de gemeenten. Daardoor liggen de taakuitvoering en de dienstverlening van de veiligheidsregio in de toekomst mogelijk op een ander niveau dan nu. Dit heeft effect op de gemeente en haar inwoners.
- Uitputting reserves: de VRMWB zal waarschijnlijk haar reserves verder uitputten om tekorten of tegenvallers op te vangen. Dit vermindert de weerstand van de organisatie. Het gevolg is dat financiële risico's de gemeenten eerder raken.
- Bezetting bij de brandweerposten: sommige brandweerposten hebben moeite om een volledige bezetting rond te krijgen. Dit heeft invloed op de beschikbaarheid en de snelheid van de hulpverlening. Een tankauto rijdt alleen uit als de bezetting compleet is. Bij een alarmering moet dan mogelijk een ploeg van een andere post worden ingezet. Het blijft dus een uitdaging om voldoende vrijwilligers te hebben en te houden, ook door de vergrijzing en de veranderingen in wet- en regelgeving.
- Stijgende kosten: de oplopende prijzen, vooral voor energie en onderhoud, komen terug in de rapportages en begrotingswijzigingen van de veiligheidsregio, een organisatie die veel personeel, voertuigen, materieel en vastgoed heeft.
- Snel veranderende samenleving: de snelle veranderingen in de samenleving en binnen het veiligheidsdomein brengen nieuwe vragen en opdrachten met zich mee, terwijl de 'klassieke' risico's onveranderd aanwezig blijven. Veiligheidsregio's moeten hier in meer of mindere mate in meebewegen.

Midwaste

Basis op Orde	Thema Beheer van de openbare ruimte
Website Midwaste:	Midwaste
Verantwoordelijke bestuurder:	Peter Bakker
Bestuurlijk vervanger:	Jeroen Bruijns
Belang Breda in verbonden partij in %:	7,7%
Soort verbonden partij:	Vennootschappen en coöperaties

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

De Coöperatieve Vereniging Midwaste Milieu U.A. is begin 2009 opgericht. Zij omschrijven hun missie als volgt: 'Samen brengen we de circulaire economie tot stand tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten. Afval omzetten naar grondstoffen en die terugbrengen in de keten: dat is onze kerntaak.'

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Een van de doelen uit het strategisch meerjarenplan (2021-2024) is om meer transparantie te bereiken in 2024. Dit is gedaan door de ketenstappen te monitoren om ze beter inzichtelijk te maken. Vangtool is het middel dat ons helpt om deze ketentransparantie te bereiken.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

- prijzen, debiteuren en de beschikbare verwerkingscapaciteit
- prijsrisico's in markten die beheerst worden door wereldmarktprijzen, zoals bij papier

Zorg- en Veiligheidshuis Breda

Basis op Orde	Thema Veilig Breda
Website Zorg- en Veiligheidshuis Breda:	ZVH
Verantwoordelijk bestuurder:	Arnoud van Vliet
Bestuurlijk vervanger:	Arjen van Drunen
Belang Breda in verbonden partij in %:	55,48%
Soort verbonden partij:	Overige verbonden partijen

Bijdrage van de verbonden partij aan het programma

Het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) Baronie Breda is een samenwerkingsverband van justitiële diensten en zorginstellingen met een ondersteunend bureau, onder regie van de gemeenten in district De Baronie. Het ZVH wordt ingezet voor veiligheidscasusistiek die zo complex is dat de reguliere werkwijze binnen een keten niet meer werkt. Met een doelgerichte en persoonsgerichte aanpak zorgen de deelnemers onder regie van Bureau ZVH voor een doorbraak bij het stoppen van ernstige overlast, het terugdringen van de dreiging van geweld en het voorkomen van maatschappelijke uitval.

Bijzondere ontwikkelingen bij de verbonden partij

Het ZVH valt onder de regie van de stuurgroep Zorg en Veiligheid die de ambitie heeft om de samenwerking in de domeinen Zorg en Veiligheid te versterken, ook bij andere zaken en thema's die kunnen bijdragen aan een veiligere samenleving.

Op 1 maart 2025 is de Wet gegevensverwerking in samenwerkingsverbanden (WGS) van kracht geworden. Daarin staan regels voor het delen van privacygevoelige gegevens en de verantwoordelijkheden die daarvoor gelden. Daarmee wordt de samenwerking transparanter voor mensen die in aanraking komen met het ZVH.

Prioriteiten in het ZVH-jaarplan zijn:

- het tegengaan van mensenhandel, radicalisering en extremisme
- de re-integratie van ex-gedetineerden en kwetsbare personen
- de aanpak van personen met onbegrepen gedrag
- de levenslooppaanpak
- de Wet verplichte ggz.

Het voorkomen van escalatie is en blijft belangrijk. Daarom wordt de inzet van het de-escalatiemodel gestimuleerd. Het ZVH biedt daarvoor trainingen aan professionals.

De belangrijkste risico's bij de verbonden partij

Het personeel van het ZVH is in dienst bij de gemeente Breda. Daar ligt ook deels het financiële risico. Dit is voor ziekte en arbeidsongeschiktheid over de deelnemers verdeeld met een convenant. Dit verlaagt het risico van de gemeente Breda.

